

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

NIVEL: 6° PRIMARIA

Fabián Sanmarco Janeiro 6°

**CURSO 2022
-2023**

CONCRECIÓN DE OBXECTIVOS POR CURSO:

MATEMÁTICAS:

- Ler, escribir, comparar e ordenar utilizando razoamentos axeitados e distintos tipos de números (naturais e romanos).
- Dominar as equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc.
- Descompoñer de forma aditiva e de forma aditivomultiplicativa, números menores de un millón, atendendo ó valor de posición das súas cifras.
- Escribir e ler números de máis de seis cifras.
- Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con números naturais, en comprobación de resultados, en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.
- Operar cos números coñecendo a xerarquía das operacións.
- Elaborar e empregar estratexias de cálculo mental.
- Identificar os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datas.
- Interpretar en textos numéricos e da vida cotiá números naturais, utilizando razoamentos axeitados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
- Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en sí mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor.
- Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, así como ser capaces de aplica-los ás situacións da vida cotiá.
- Iniciarse na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolvidos, valorando as ideas clave e aprendendo para situacións futuras semellantes.
- Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ó traballo matemático.
- Dominar o significado dos seguintes conceptos matemáticos: múltiplo, divisor, números primos e compostos.
- Construír series ascendentes e descendentes.
- Coñecer e aplicar os criterios de divisibilidade por 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 e 10.
- Obter tódolos divisores de calquera número menor de 100.

- Obter os primeiros múltiplos dun número dado.
- Calcular o m.c.m. e o m.c.d. de dous números usando series.
- Estimar resultados.
- Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e diferentes procedementos en algoritmos escritos, cálculos mentais, tanteos, estimacións e no uso da calculadora.
- Coñecer, empregar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con números naturais tanto na resolución de actividades como na comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.
- Entender o concepto de potencia como produto de factores iguais.
- Calcular o cadrado e o cubo de calquera número.
- Dominar o cálculo e as propiedades das potencias de base 10.
- Aplicar as propiedades das potencias na descomposición aditivo-multiplicativa de números naturais.
- Escribir a descomposición en factores primos dun número usando as potencias.
- Utilizar as potencias para calcular o m.c.d. e o m. c. m. de dous números.
- Concebir a raíz cadrada como operación inversa de elevar ó cuadrado.
- Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e diferentes procedementos en algoritmos escritos, cálculos mentais, tanteos, estimacións e no uso da calculadora.
- Coñecer, empregar e automatizar algoritmos estándar relativos ó cálculo de potencias e de raíces cadradas; tanto na resolución de actividades como na comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.
- Entender o concepto de número enteiro.
- Distinguir os números positivos e os negativos.
- Interpretar números enteiros na vida cotiá utilizando razoamentos axeitados.
- Realizar operacións e cálculos numéricos con números enteiros mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situacións de resolución de problemas.
- Elaborar e empregar estratexias de cálculo mental.
- Coñecer, empregar e automatizar algoritmos estándar relativos a cálculos nos que se

empreguen números enteiros; tanto na resolución de actividades, como na comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.

- Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e diferentes procedementos en algoritmos escritos, cálculos mentais, tanteos, estimacións e no uso da calculadora.
- Entender o concepto de número decimal.
- Distinguir os números decimais positivos e negativos.
- Identificar os distintos elementos que compoñen un número decimal.
- Interpretar en textos números e da vida cotiá números decimais utilizando razoamentos axeitados.
- Ler, escribir, descompoñer, comparar e ordear números decimais, utilizando razoamentos axeitados.
- Realizar operacións e cálculos numéricos con números decimais mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situacións de resolución de problemas.
- Redondear números decimais.
- Coñecer, empregar e automatizar algoritmos estándar relativos a cálculos nos que se empreguen números decimais; tanto na resolución de actividades, como na comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.
- Entender o concepto de fracción e recoñecer os seus elementos.
- Distinguir diferentes usos das fracciónes.
- Interpretar en textos números e da vida cotiá fraccións utilizando razoamentos axeitados.
- Entende-la relación entre fracción e número decimal e pasar de fracción a decimal e viceversa.
- Aplicar a relación existente entre as fraccións e os decimais para ordear fraccións.
- Identificar dúas fraccións equivalentes.
- Obter fraccións equivalentes empregando os métodos de amplificación e redución.
- Reducir dúas ou máis fraccións a común denominador.
- Recoñecer fraccións propias e impropias.

- Asimilar o concepto de número mixto.
- Realizar operacións e cálculos numéricos con fraccións mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situacións de resolución de problemas.
- Elaborar e empregar estratexias de cálculo mental.
- Estimar resultados.
- Reducir a común denominador dúas ou máis fraccións.
- Sumar e restar fraccións e unidades e fraccións.
- Multiplicar e dividir fraccións.
- Calcular o produto dunha fracción por un número.
- Simplificar fraccións.
- Aplicar correctamente a xerarquía das operacións no ámbito das fraccións.
- Interpretar en textos numéricos e da vida cotiá fraccións empregando razoamentos axeitados.
- Realizar operacións e cálculos numéricos con fraccións mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situacións de resolución de problemas.
- Coñecer, empregar e automatizar algoritmos estándar relativos a cálculos nos que se empreguen fraccións; tanto na resolución de actividades, como na comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.
- Identificar magnitudes directamente proporcionais.
- Iniciarse no uso da proporcionalidade directa para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá.
- Usar a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triple e metade.
- Iniciarse no uso das porcentaxes para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá.
- Resolver problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regras de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.
- Calcular e utilizar as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes.

- Relacionar os números enteiros, decimais, fraccionarios coas proporcións e as porcentaxes sinxelas.
- Establecer a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.
- Calcular aumentos e diminucións porcentuais.
- Calcular tantos por cen en situacións reais.
- Escolle-los instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso.
- Elixir a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.
- Estimar a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume facendo previsións razoables.
- Medir con distintos instrumentos, convencionais e non convencionais.
- Utilizar as unidades de medida máis habituais, convertindo unhas unidades noutras da mesma magnitude.
- Aplicar o procedemento de medición e a expresión da medida tanto a obxectos e espazos coñecidos como á resolución de problemas.
- Explicar oralmente e por escrito o proceso de medición e a expresión da medida utilizada.
- Expresar en forma simple ou incompleta a medición da lonxitude, capacidade, masa, superficie ou volume dada en forma complexa, e viceversa.
- Comparar e ordenar medidas dunha mesma magnitude.
- Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume.
- Sumar e restar medidas en forma complexa e incompleta.
- Expresar o resultado dunha suma ou resta de medidas na unidade determinada de antemán.
- Comparar superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.
- Coñecer e utilizar as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.
- Definir qué é un ángulo e recoñecer os seus elementos.
- Designar ángulos de dúas formas diferentes.
- Recoñecer e apreciar a presenza dos ángulos na vida cotiá.
- Identificar os diferentes usos dos ángulos.
- Dominar o uso das diferentes medidas de ángulos do sistema sexagesimal.
- Medir un ángulo usando un transportador.
- Debuxar ángulos dunha determinada amplitude coa axuda dun transportador.

- Clasificar ángulos segundo a súa amplitude.
- Identificar ángulos segundo a súa posición.
- Representar ángulos que estean en diferentes posicións.
- Sumar ángulos xeometricamente e aritmeticamente.
- Restar ángulos xeometricamente e aritmeticamente.
- Identificar e representar ángulos complementarios e suplementarios.
- Multiplicar un número por un ángulo.
- Dividir un ángulo entre un número.
- Resolver problemas realizando cálculos con medidas angulares.
- Utiliza-las nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.
- Manexar correctamente o sistema de coordenadas cartesianas.
- Describir posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros...
- Describir posicións no espazo.
- Identificar en situacións moi sinxelas as simetrías axial e especular.
- Representar e realizar escalas e gráficas sinxelas no plano e no espazo para facer representacións elementais.
- Identificar as diferentes formas planas e espaciais.
- Coñecer as figuras planas e os seus elementos así como saber clasificalos.
- Recoñecer e clasificar os triángulos, os cadrados, os rectángulos, os romboides, os trapecios e os rombos.
- Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.
- Clasificar triángulos segundo os seus lados e os seus ángulos.
- Identificar as relacións entre os lados e os ángulos dun triángulo.
- Clasificar cuadriláteros en función do paralelismo dos seus lados.
- Clasificar paralelepípedos.
- Comprende-lo método para calcular a área dun triángulo, un paralelogramo, un trapecio ou un rombo.
- Calcular a área de figuras planas.
- Calcular a área e o perímetro dun triángulo, un cuadrado ou un rectángulo.

- Recoñecer a concavidade e a convexidade de figuras planas.
- Identificar e diferenciar circunferencias e círculos, así como os seus elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.
- Calcular o perímetro e a área dunha circunferencia e dun círculo.
- Recoñecer e representar as diferentes posicións relativas de rectas e circunferencias.
- Aplicar os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.
- Identificar situacións de carácter aleatorio.
- Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que se producen con case toda seguridade ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición.
- Facer conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, loterías...).
- Realizar, ler e interpretar representacións gráficas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais con datos relativos ó entorno inmediato.
- Realizar análises críticas e argumentadas sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas.
- Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar dito resultado.
- Aplicar de forma intuitiva ás situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.
- Resolver problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e a probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construindo, argumentando, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.
- Reflexionar sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolve-lo e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos apropiados.
- Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído

o cálculo mental, facendo unha referencia implícita ás propiedades da operación na resolución de problemas.

- Superar bloqueos e inseguridades ante a resolución de situacións descoñecidas.

LINGUA GALEGA:

- Aproximar o uso do dicionario como elemento imprescindible de consulta.
- Diferenciar pola súa intencionalidade entre texto literario e non literario.
- Identificar a sílaba, se é tónica ou átona e a súa correspondente clasificación en grave, aguda e esdrúxula.
- Coñecer os elementos que interveñen no proceso comunicativo ampliando nocións adquiridas no curso pasado.
- Describir as características que definen as persoas.
  - Ser capaces de facer unha biografía.
- Promover o enriquecemento do léxico, por parte do alumno, coa incorporación de vocabulario novo e aumentar a súa riqueza expresiva mediante o traballo con sinónimos e antónimos.
- Clasificar os textos segundo o xénero literario ao que pertencen: poesía, teatro ou narrativa.
- Identificar un substantivo e saber que características ten, se é concreto, abstracto, común, propio, individual, colectivo... alén de analizar a súa flexión de xénero e número.
- Coñecer as regras básicas de acentuación para clasificar as palabras.
- Incentivar a aproximación á poesía a través do recitado, procurando que o alumnado lle perda o medo, por mor do seu descoñecemento.
- Distinguir as palabras polisémicas.
- Establecer as primeiras nocións de métrica e do concepto de sinalefa.
- Coñecer as distintas clases de determinantes.
- Aplicar as regras de acentuación nos ditongos e nos hiatos.
- Fomentar a descrición investigando un crime.
- Comprender como se fan as enquisas.

- Adquirir a capacidade de identificar as palabras homónimas.
- Profundar na métrica e saber que clase de rima teñen os versos.
- Coñecer os adxectivos e o seu grao.
- Aplicar axeitadamente as regras de acentuación nas palabras con acento diacrítico.
- Saber interpretar as normas dun xogo e atreverse a xogar.
- Redactar, con adecuación e coherencia, un correo electrónico.
- Ser capaces de identificar as palabras primitivas e derivadas.
- Saber que tipos de poemas hai, así como as principais figuras literarias.
- Coñecer os pronomes persoais tónicos e átonos.
- Coñecer cales son os signos de puntuación e o seu uso.
- Recomendar unha película, un libro ou unha obra teatral.
- Entrevistar alguén e transcribir a entrevista.
- Identificar e distinguir as palabras simples e as compostas.
- Coñecer a utilidade dos comentarios de texto.
- Coñecer cales son os adverbios e as preposicións.
- Manexar o repertorio de contraccións e empregalas axeitadamente.
- Aprender a contar unha experiencia persoal, respectando as propiedades textuais.
- Dominar as ferramentas básicas para crear un poema.
- Identificar as familias de palabras, recoñecendo os seus trazos básicos.
- Aprender as características propias da narración e as diferenzas entre conto e relato curto.
- Recoñecer os morfemas flexivos, de número e persoa, dos verbos.
- Coñecer cales son as palabras que levan b e levan v.
- Locutar un anuncio de radio.
- Facer publicidade dun oficio.
- Ser capaces de identificar sufixos e prefixos.
- Saber que son os elementos da narración e a novela.
- Saber cal é o modo e o tempo dos verbos.
- Coñecer cales son as palabras que levan *h*, *c*, *z* e *qu*.
- Saber expresar desexos.

- Narrar experiencias en primeira e en terceira persoa.
- Ser capaces de identificar as palabras que forman parte dun campo semántico.
- Saber que son as partes da narración, a fabula, a lenda e o mito.
- Saber cales son os tempos verbais e os verbos regulares e irregulares.
- Coñecer cales son as palabras que levan s e x.
- Contar unha lenda.
- Facer unha recensión dun libro.
- Saber como se forma o substantivo.
- Saber que son os recursos literarios. Saber que é unha hipébole e que é unha personificación.
- Saber que é texto, enunciado, frase e oración.
- Coñecer cales son as palabras que levan g, gu e gü.
- Recomendar e suxerir.
- Facer caligramas.
- Saber como se forma o adxectivo.
- Coñecer que é o teatro, as anotacións e a escena.
- Saber que é a oración e as partes da oración.
- Coñecer cales son as palabras que levan i e ll.
- Locutar un anuncio de radio.
- Facer un acróstico.
- Saber como se forma o verbo.
- Profundar no teatro e coñecer a Comedia, o drama e a traxedia.
- Saber como se fai a análise sintáctica.
- Coñecer cales son as palabras que levan za, zo, cio e cia.
- Representar.
- Escribir unha carta ao director.

LINGUA CASTELÁ

- Ler e entender textos escritos de diferentes tipos.
- Saber utilizar un dicionario.
- Recoñecer os diferentes tipos de dicionarios.
- Recoñecer os textos literarios.

- Recoñecer os diferentes tipos de xéneros literarios.
- Identificar os elementos do acto comunicativo.
- Identificar os diferentes tipos de texto segundo a súa intención comunicativa.
- Coñecer e aplicar os usos dos signos de puntuación de peche.
- Localizar e corrixir erros no uso dos signos de puntuación mencionados.
- Recoñecer textos instrutivos.
- Redactar textos instrutivos.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.
- Recoñecer sinónimos e antónimos.
- Empregar sinónimos e antónimos en textos propios.
- Coñecer que é un recurso literario.
- Recoñecer a tipoloxía dos recursos literarios.
- Identificar a aliteración e a anáfora.
- Coñecer e valorar a realidade plurilingüe de España.
- Recoñecer e valorar a presenza do español no mundo.
- Recoñecer a importancia dos signos de puntuación.
- Coñecer os usos do punto e coma, dos dous puntos e os puntos suspensivos.
- Localizar e corrixir erros no uso dos signos de puntuación mencionados.
- Recoñecer textos instrutivos.
- Redactar textos instrutivos.
- Recoñecer palabras polisémicas e palabras homónimas.
- Empregar palabras polisémicas e palabras homónimas en textos propios.
- Coñecer que é un recurso literario.
- Recoñecer a tipoloxía dos recursos literarios.
- Identificar o epíteto e a antítese.
- Identificar substantivos e clasificalos.
- Comprender o concepto de xénero e número do substantivo.
- Coñecer as regras de formación do feminino e do plural dos substantivos.
- Recoñecer a importancia dos signos de puntuación.
- Coñecer os usos das parénteses y das comiñas.
- Localizar e corrixir erros no uso dos signos de puntuación mencionados.
- Recoñecer textos persuasivos.
- Redactar textos persuasivos.
- Coñecer as características dos anuncios.

- Recoñecer o significado literal e o significado figurado dunha palabra.
- Empregar palabras con significado literal e con significado figurado en textos propios.
- Identificar os elementos da narración.
- Identificar a estrutura da narración.
- Identificar e analizar determinantes artigos, demostrativos, posesivos, numerais, indefinidos, interrogativos e exclamativos.
- Identificar e analizar pronomes persoais, demostrativos e posesivos.
- Coñecer e aplicar as normas xerais de acentuación.
- Recoñecer textos informativos.
- Redactar textos informativos.
- Coñecer as características das noticias, os informes e os folletos.
- Recoñecer o concepto de campo semántico.
- Recoñecer o concepto de familia de palabras.
- Aplicar os conceptos de campo semántico e de familia de palabras.
- Recoñecer as características dos mitos.
- Recoñecer as características das lendas.
- Recoñecer as características das fábulas.
- Redactar mitos, lendas e fábulas.
- Identificar e analizar os adxectivos.
- Identificar e analizar o xénero e o número dos adxectivos.
- Identificar e analizar os diferentes graos dos adxectivos.
- Coñecer e aplicar as normas de acentuación de ditongos e hiatos.
- Recoñecer textos literarios.
- Redactar textos literarios.
- Recoñecer o concepto de palabra tabú.
- Recoñecer o concepto de eufemismo.
- Aplicar os conceptos de palabra tabú e eufemismo.
- Recoñecer as características dos contos.
- Recoñecer as características das novelas.
- Aprender a redactar contos e novelas.
- Identificar e definir os verbos.
- Identificar e analizar as formas persoais do verbo.
- Identificar e analizar as desinencias do verbo: número, persoa, tempo e modo.
- Identificar e analizar as formas non persoais do verbo.

- Coñecer e aplicar as normas de acentuación dos monosílabos.
- Recoñecer textos narrativos.
- Recoñecer e redactar diarios, biografías e memorias.
- Recoñecer os conceptos de lexema e morfema.
- Recoñecer os conceptos de morfema flexivo e morfema derivativo.
- Recoñecer os conceptos de prefixo e sufixo.
- Aplicar os conceptos de morfema flexivo e morfema derivativo.
- Aplicar os conceptos de prefixo e sufixo.
- Recoñecer as características da lírica.
- Recoñecer e aplicar o cómputo métrico nun poema.
- Recoñecer os diferentes tipos de rima nun poema.
- Identificar e conxugar formas verbais de todos os tempos e modos.
- Identificar e conxugar formas verbais irregulares de todos os tempos e modos.
- Analizar formas verbais.
- Analizar formas verbais irregulares.
- Coñecer e aplicar as normas de acentuación das palabras interrogativas e exclamativas.
- Recoñecer textos descritivos.
- Recoñecer e redactar textos descritivos subxectivos.
- Recoñecer o concepto de formación de palabras.
- Recoñecer os conceptos de composición e derivación.
- Aplicar os conceptos de composición e derivación.
- Recoñecer e aplicar os conceptos de arte maior e arte menor na lírica.
- Recoñecer e aplicar o concepto de verso solto.
- Recoñecer o concepto de estrofa.
- Identificar e analizar os diferentes tipos de estrofas.
- Identificar e analizar os adverbios.
- Identificar e analizar as diferentes clases de adverbios.
- Identificar e analizar as diferentes clases de locucións adverbiais.
- Colecer e aplicar as normas de acentuación de ditongos e hiatos.
- Coñecer e aplicar as normas ortográficas do *g*.
- Coñecer e aplicar as normas ortográficas do *j*.
- Recoñecer textos argumentativos.
- Identificar os diferentes tipos de textos argumentativos.
- Recoñecer a estrutura dos textos argumentativos escritos.

- Elaborar textos argumentativos escritos.
- Recoñecer o concepto de formación de palabras.
- Recoñecer os conceptos de sigla e abreviatura.
- Aplicar os conceptos de sigla e abreviatura.
- Recoñecer o concepto de lírica popular.
- Recoñecer o concepto de lírica culta.
- Identificar os diferentes textos da lírica popular.
- Identificar os diferentes textos da lírica culta.
- Recoñecer o concepto de palabra invariable.
- Identificar e analizar as diferentes clases de preposicións.
- Identificar e analizar as diferentes clases de conxuncións.
- Identificar e analizar as diferentes clases de interxeccións.
- Coñecer e aplicar as normas ortográficas do *v*.
- Coñecer e aplicar as normas ortográficas do *b*.
- Recoñecer textos expositivos.
- Identificar os diferentes tipos de textos expositivos.
- Recoñecer a estrutura dos textos expositivos.
- Elaborar textos expositivos escritos e orais.
- Recoñecer os conceptos de neoloxismo e arcaísmo.
- Aplicar os conceptos de neoloxismo e arcaísmo.
- Recoñecer as características do xénero teatral.
- Recoñecer o concepto de texto dramático.
- Identificar os diferentes tipos de texto dramático.
- Recoñecer o concepto de representación teatral.
- Identificar as diferentes partes dunha representación teatral.
- Recoñecer as diferentes clases de oracións segundo a súa intención comunicativa.
- Identificar e analizar as diferentes clases de oracións segundo a súa intención comunicativa.
- Elaborar diferentes clases de oracións segundo a súa intención comunicativa.
- Coñecer e aplicar as normas ortográficas do *h*.
- Recoñecer textos dialogados.
- Identificar os diferentes tipos de textos dialogados.
- Elaborar textos dialogados escritos e orais.
- Recoñecer o concepto de préstamo.
- Identificar os distintos tipos de préstamos segundo a súa lingua de orixe.

- Aplicar o concepto de préstamo.
- Recoñecer os diferentes tipos de estrutura dunha obra teatral.
- Identificar os diferentes tipos de estrutura dunha obra teatral.
- Recoñecer o concepto de predicado.
- Recoñecer os diferentes tipos de predicados.
- Identificar e analizar os diferentes tipos de predicados.
- Elaborar diferentes tipos de predicados.
- Coñecer e aplicar as normas ortográficas do s e do x.
- Recoñecer os conceptos de coherencia e cohesión.
- Identificar se un texto ten as propiedades de coherencia e cohesión.
- Elaborar textos que sigan as propiedades de coherencia e cohesión.
- Recoñecer os conceptos de coloquialismo e vulgarismo.
- Identificar os distintos tipos de coloquialismos e vulgarismos.
- Saber corrixir os distintos tipos de coloquialismos e vulgarismos.
- Identificar os dous grandes xéneros teatrais: a traxedia e a comedia.
- Recoñecer as características da traxedia e da comedia.
- Recoñecer o concepto de conector.
- Recoñecer os diferentes tipos de conectores.
- Elaborar textos con diferentes tipos de conectores.
- Coñecer e aplicar as normas ortográficas do // e do y.
- Recoñecer os conceptos de subliñado, esquema e resumo.
- Coñecer as características propias do subliñado, esquema e resumo.
- Identificar os diferentes tipos de esquema.
- Elaborar textos segundo as normas do esquema e do resumo.

CIENCIAS SOCIAIS:

- Comprender a relación entre a cartografía e a realidade.
- Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais.
- Coñecer os principais tipos de mapas (físicos, políticos e temáticos) e as partes que os compoñen.
- Aprender a localizar nun mapa países, cidades ou accidentes xeográficos.
- Saber como empregar un mapa para orientarse e trazar itinerarios.

- Coñecer o proceso de elaboración dun itinerario de viaxe coa axuda de ferramentas dixitais.
- Diferenciar entre clima e tempo atmosférico.
- Recoñecer os principais elementos do clima (temperatura e precipitacións).
- Explicar os factores que modifican cada un dos elementos do clima.
- Definir a paisaxe e identificar os elementos que a compoñen.
- Diferenciar as distintas paisaxes do planeta Terra en relación coas características do clima.
- Determinar as características e a diversidade xeográfica das paisaxes de Europa e España: relevo, clima e hidrografía.
- Localizar nun mapa as principais unidades de relevo, as vertentes hidrográficas e o clima de Europa e mais España.
- Valorar a influencia do clima na nosa vida.
- Coñecer a influencia do comportamento humano no medio natural.
- Identificar o emprego sostible dos recursos naturais.
- Propoñer unha serie de medidas precisas para o desenvolvemento sostible da humanidade.
- Comprender as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático.
- Explicar que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos.
- Localizar nun mapa os países membros e as súas capitais.
- Determinar as vantaxes e desvantaxes de formar parte da Unión Europea.
- Identificar e diferenciar as formas de organización política e territorial de España.
- Identificar as formas de organización política e territorial de Galicia.
- Valorar a diversidade institucional, cultural e lingüística do Estado e da Autonomía.
- Definir a poboación dun territorio e identificar os factores que inciden nela.
- Comprender e interpretar os principais conceptos demográficos e calculalos a partir dos datos de poboación.
- Interpretar unha pirámide de poboación e outros gráficos usados para os estudos demográficos.

- Explicar o proceso de evolución da poboación en España e Europa.
- Describir as principais características da poboación española e europea e os factores que condicionan a súa distribución.
- Describir os movementos migratorios da poboación galega e a española, explicando o éxodo rural, a emigración transoceánica, a emigración a Europa e a chegada de inmigrantes ao noso país.
- Identificar os problemas actuais da poboación: envellecemento, inmigración, superpoboación etc.
- Identificar e caracterizar os sectores económicos.
- Recoñecer as principais actividades económicas de España e Europa.
- Familiarizarse con conceptos económicos.
- Entender e describir o funcionamento da publicidade e das súas técnicas, distinguindo a publicidade educativa da consumista.
- Tomar conciencia do valor do diñeiro e dos seus usos responsables.
- Entender a importancia e o funcionamento das empresas e do traballo na economía.
- Comprender os beneficios de espírito emprendedor.
- Definir que é a Historia.
- Comprender e empregar de maneira elemental as técnicas e métodos de traballo do historiador.
- Coñecer os diferentes conceptos cronolóxicos empregados para medir o tempo. Traballar as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade, para ordenar e localizar temporalmente algúns feitos históricos.
- Valorar a utilidade do tempo histórico.
- Definir a fonte histórica e identificar os seus diferentes tipos.
- Coñecer os grandes períodos da Historia, os diferentes criterios para establecelos e os feitos máis significativos dentro dos mesmos.
- Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas de vida no pasado, valorando a importancia do patrimonio histórico e a necesidade da súa correcta conservación.
- Analizar as transformacións económicas, políticas, sociais e culturais dos séculos XIX e XX, nun contexto mundial.

- Adquirir unha perspectiva global da Idade Contemporánea.
- Localizar no tempo e no espazo os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia contemporánea española e galega.
- Identificar e describir os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España e de Galicia, así como os seus representantes máis significativos.
- Analizar as características económicas e sociais actuais, valorando os cambios e procesos que as converteron no que hoxe son.
- Describir que é o patrimonio.
- Identificar os elementos máis destacados do patrimonio cultural, histórico, artístico e natural do contorno.
- Desenvolver unha sensibilidade cara ao patrimonio. Promover a conservación, valoración e difusión do mesmo, asegurándose a súa transmisión a xeracións futuras.
- Coñecer os factores que levan á identificación dun elemento como ben patrimonial, así como a súa xeración histórica.
- Comprender os principios de tutela dos ben culturais.
- Valorar o legado cultural das diferentes civilizacións.
- Coñecer a relación entre turismo e patrimonio.
- Iniciarse na metodoloxía e preparación dunha visita guiada e tamén na interpretación do patrimonio.

CIENCIAS DA NATUREZA:

- Coñecer a organización e estrutura das plantas.
- Diferenciar a célula vexetal como unidade anatómica e funcional das plantas.
- Recoñecer os tipos de tecidos, os órganos e os sistemas das plantas.
- Saber as funcións de cada órgano.
- Comprender o proceso de reprodución nas plantas.
- Coñecer o proceso da fotosíntese e a súa importancia.
- Estudar as etapas do método científico.
- Aprender a organización dos animais como exemplo de ser vivo.
- Coñecer as principais características da célula e dos tecidos animais.
- Estudar algúns tipos de órganos e sistemas dos animais e relacionalos coa función vital na que están implicados.

- Repasar algunhas características dos animais vertebrados e invertebrados.
- Coñecer o concepto de biosfera.
- Darse conta da importancia da fotosíntese para a vida na Terra.
- Estudar as características dalgúns dos ecosistemas máis frecuentes.
- Usar unha lupa (tipo contañíos ou similar) para a observación da natureza.
- Fomentar hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos e aos ecosistemas
- Realizar o estudo dun ecosistema: a poza.
- Fomentar o interese pola observación de todos os seres vivos, empregando diferentes fontes de información.
- Diferenciar "saúde" de "enfermidade".
- Coñecer os diferentes tipos de enfermidades, as súas causas e tratamentos.
- Recoñecer o alcol e as drogas como elementos nocivos para a saúde.
- Practicar os principais hábitos saudables que preveñen enfermidades.
- Aprender as actuacións básicas en primeiros auxilios.
- Coñecer o significado da nutrición, tanto a nivel orgánico como a nivel celular.
- Saber o significado do proceso de dixestión, os órganos implicados, o seu funcionamento e a súa localización.
- Coñecer o significado do proceso de respiración, os órganos implicados, o seu funcionamento e a súa localización.
- Esquematizar e estudar o proceso de circulación, os órganos implicados, o seu funcionamento e a súa localización.
- Analizar o proceso de excreción, os órganos implicados, o seu funcionamento e a súa localización.
- Saber en que consisten as funcións de relación e reprodución.
- Coñecer os aparatos implicados na función de relación e os seus órganos (localización e funcionamento).
- Estudar os aparatos implicados na función de reprodución e (localización e funcionamento).
- Identificar a neurona e os gametos como células con funcións específicas na misión de relación e reprodución.
- Coñecer as propiedades da materia e a súa estrutura interna.
- Diferenciar cambios físicos e químicos e coñecer exemplos de ambos reflexionando sobre a súa reverseibilidade.
- Comprender os cambios de estado.

- Identificar mesturas e coñecer métodos de separación.
- Aproximarnos ao concepto de forza e os cambios que producen sobre os corpos
- Coñecer o concepto e tipos de enerxía.
- Coñecer as características e propiedades da luz e o son, como dous exemplos de enerxía.
- Comprender a natureza e os efectos da electricidade estática e da corrente eléctrica.
- Construír un circuíto eléctrico e un compás.
- Identificar os efectos e usos do magnetismo.
- Comprender a relación entre a electricidade e o magnetismo.
- Citar algúns usos do electromagnetismo.
- Identificar e clasificar diferentes máquinas.
- Describir as características de algunhas máquinas.
- Diferenciar máquinas simples de máquinas compostas.
- Construír unha estrutura sinxela que resolve un problema.

EDUCACIÓN PLÁSTICA:

- Recoñecer os principais elementos plásticos que forman parte dunha obra plástica: o punto, a liña, o plano, a cor e a textura.
- Coñecer as características de cada un destes elementos.
- Saber diferenciar a silueta, o contorno e o dintorno dunha forma.
- Coñecer as características básicas do cubismo, fauvismo, puntillismo e modernismo e saber nomear algúns dos seus máximos representantes.
- Aprender que elementos forman a comunicación visual e cales son as funcións dos devanditos elementos.
- Coñecer as finalidades das imaxes.
- Aprender que é a publicidade e que é a publicidade enganosa.
- Saber que é un cómic e de que elementos está composto.
- Explorar os pasos para crear un filme de animación.
- Analizar como funcionan as cámaras fotográficas e cal foi a súa evolución.
- Coñecer que son o dereito á propia imaxe e a propiedade intelectual.
- Recoñecer que é arte urbana e descubrir algúns artistas e proxectos.
- Distinguir e empregar recursos gráficos para expresar diferentes emocións e ideas.

- Descubrir como a cor é unha fonte transmisora de sensacións diferentes e de información.
- Observar e identificar os principais fundamentos da composición.
- Analizar as simetrías, o equilibrio e o ritmo nas obras plásticas.
- Aprender a representar obxectos da realidade, dando sensación de volume e profundidade.
- Apreciar a influencia da luz para ver como incide nos obxectos.
- Comprender o concepto de espazo e de imaxe tridimensional.
- Explorar e utilizar distintos materiais e ferramentas para a execución das súas esculturas.
- Traballar coa técnica do modelado.
- Coñecer e valorar a artesanía popular do noso país.
- Coñecer e valorar o patrimonio cultural da nosa contorna, así como o doutras culturas.
- Respeitar o traballo doutros e colaborar en proxectos grupais.
- Coñecer os instrumentos para o debuxo xeométrico.
- Utilizar correctamente os instrumentos de debuxo técnico na realización de trazados xeométricos.
- Distinguir unha obra de arte figurativa de outra abstracta.
- Traballar con liñas rectas, operacións con segmentos e trazados de rectas paralelas e perpendiculares.
- Distinguir tipos de ángulos e trazar ángulos coa regra, compás, escuadra e cartabón.
- Diferenciar formas poligonais identificándoas en formas naturais e artificiais.
- Aprender a división da circunferencia para deseñar estruturas xeométricas, como polígonos estrelados e recoñecer a importancia que ten a presenza destas formas xeométricas nos distintos campos do deseño.
- Coñecer as distintas escalas para poder interpretar un plano, mapa ou unha maqueta.
- Observar e descubrir na natureza fractais e redes modulares.

VALORES CÍVICOS E SOCIAIS:

- Identificar os trazos da personalidade.

- Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade.
- Actuar de forma respectable e digna.
- Coñecer os trazos característicos da nosa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente.
- Entender e describir o valor da resiliencia.
- Utilizar estratexias de reestruturación cognitiva.
- Expresar os sentimentos propios respectando os dos demais.
- Xerar o sentido de compromiso respecto a un mesmo e aos demais.
- Traballar en equipo valorando o esforzo individual e colectivo.
- Traballar unha boa autoestima e a confianza nas súas propias posibilidades.
- Saber facer fronte ás incertezas, ao medo e ao fracaso.
- Empregar o pensamento consecuencial para tomar decisións.
- Identificar as vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.
- Identificar problemas e implantar solucións efectivas.
- Razoar sobre a importancia da iniciativa privada na vida económica e social.
- Utilizar as estratexias da linguaxe oral: escoitar, preguntar e argumentar.
- Empregar habilidades de escoita activa.
- Coñecer os elementos da comunicación.
- Iniciar, manter e finalizar conversas, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación e os que permiten lograla.
- Empregar a aserción.
- Dialogar creando pensamento compartidos na procura do mellor argumento.
- Coñecer e utilizar as estratexias da escoita activa.
- Fomentar actitudes de altruísmo.
- Utilizar as estratexias da linguaxe oral: escoitar, preguntar e argumentar.
- Empregar habilidades de escoita activa.
- Coñecer os elementos da comunicación.
- Iniciar, manter e finalizar conversas, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación e os que permiten lograla.
- Empregar a aserción.
- Dialogar creando pensamento compartidos na procura do mellor argumento.
- Coñecer e utilizar as estratexias da escoita activa.
- Fomentar actitudes de altruísmo.
- Entender e resolver un conflito, coñecendo e empregando as fases da mediación e

usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.

- Analizar as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.
- Comprender o significado dun dilema moral e a súa resolución.
- Resolver dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.
- Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamentos, de conciencia e de relixión.
- Fomentar a sensibilidade e respecto polos costumes, valores morais e modos de vida distintos aos propios.
- Comprender a importancia da contribución dos cidadáns aos servizos públicos e aos bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos.
- Fomentar e xeneralizar a responsabilidade e a xustiza social.
- Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e ao ben da sociedade.
- Explicar as melloras na calidade da vida dos cidadáns e cidadás.
- Tomar conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explicar as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.
- Investigar os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía.
- Realizar traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.
- Razoar as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.
- Coñecer as prácticas dos primeiros auxilios.
- Realizar un uso ético das novas tecnoloxías.
- Reflexionar sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos.
- Desenvolver proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre o que se informa en diferentes medios de comunicación.

CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTANDARES DE APRENDIZAXE

MATEMÁTICAS

TEMA 1: OS NÚMEROS NATURAIS

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. •B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. •B2.2. Numeración romana 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas). 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. • MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. • MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. 	•CMCT, CAA, CCL	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B2.35. Descomposición de forma aditiva e de forma aditivomultiplicativa. •B2.36. Descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras. •B2.3. Orde numérica. Utilización dos números 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivomultiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras. •MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. • 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras. •MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 	•CMCT, CCEC •CMCT	X		

ordinais. Comparación de números.							
<ul style="list-style-type: none"> •B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. •B2.11. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo. •B2.21 Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. 	B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	•MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.	•MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.	•CMCT, CAA	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. •B2.23. Identificación e uso dos termos propios da división. • B2.14. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares. 	•B5.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas. •MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias. •MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. 		•CMCT •CCL •CAA	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. •B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá. 	•B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	•MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada una das súas cifras.		•CMCT, CAA, CCL	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B2.43. Utilización da calculadora. •B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos 	•B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a	•MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de	•MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias	•CMCT , CAA , CCL, CS	X		

<p>numéricos, xeométricos e funcionais.</p> <p>•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.</p>	<p>realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.</p> <p>MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.</p>	<p>heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.</p>				
<p>•B1.3. Confiianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.</p>	<p>•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.</p>	<p>•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.</p>		<p>•CMCT •CAA</p>	X		
	<p>•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.</p>	<p>MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.</p>		<p>•CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD</p>	X		
<p>•B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.</p>	<p>•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.</p>	<p>•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.</p>		<p>•CMCT •CAA •CSIEE</p>	X		

	<ul style="list-style-type: none"> •B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CCL 	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CSIEE •CD 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> •B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CD •CAA •CCL 	X		

TEMA 2: DIVISIBILIDADE

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. •B2.23. Identificación e uso dos termos propios da división. • B2.37. Construción de series ascendentes e descendentes. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.4. Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se usan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación e calculadora). 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10. 	•CMCT	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B2.38. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. •B2.39. Obtención de todos os divisores de calquera número menor de 100. •B2.18. Estimación de resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. •MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100. •MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. •MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd. 	•CMCT, CAA	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. •B2.34. Automatización de algoritmos. •B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas 		•CMCT, CAA, CCL, CSIEE	X		

		<p>consecuencias e a conveniencia do seu uso.</p> <p>MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.</p>					
<p>•B2.43. Utilización da calculadora.</p> <p>•B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.</p>	<p>•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.</p>	<p>•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.</p>		<p>•CMCT</p> <p>•CAA</p>	X		
<p>•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.</p> <p>•B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.</p>	<p>•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.</p>	<p>MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.</p>		<p>•CMCT</p> <p>•CCL</p> <p>•CAA</p> <p>•CSIEE</p> <p>•CD</p>	X		
	<p>•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.</p>	<p>•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.</p>		<p>•CMCT</p> <p>•CAA</p> <p>•CSIEE</p>	X		
<p>•B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter</p>	<p>•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.</p>	<p>•MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado</p>		<p>•CMCT</p> <p>•CAA</p> <p>•CCL</p>	X		

<p>información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.</p> <p>•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.</p>		<p>ao nivel educativo e a dificultade da situación.</p> <p>•MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.</p>					
	<p>•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.</p>	<p>•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.</p> <p>•MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.</p>		<p>•CMCT •CAA •CSIEE •CD</p>	X		
	<p>•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.</p>	<p>•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.</p>		<p>•CMCT •CD •CAA •CCL</p>	X		

TEMA 3: POTENCIAS

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3

<ul style="list-style-type: none"> •B2.22. Potencia como produto de factores iguais. Cadrados e cubos. Potencias de base 10. •B2.18. Estimación de resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT 	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. •B2.34. Automatización de algoritmos. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. •MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd. •MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. •MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd. •MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA 	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. •B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá. •B2.43. Utilización da calculadora. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso. MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT , CAA , CCL, CSIEE 	X		

		resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.					
<ul style="list-style-type: none"> •B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. •B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA 	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> •B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CSIEE 	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CCL 	X		

		contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.					
•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CSIEE •CD	X		
	•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.		•CMCT •CD •CAA •CCL	X		

TEMA 4: NÚMEROS ENTEIROS

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
•B2.1. Números enteiros, decimais e fraccións. •B2.10. Números positivos e negativos. •B2.11. Ordenación de	•B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas)	•MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición	•MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e	•CMCT, CCL, CAA	X		

conxuntos de números de distinto tipo.		de cada unha das súas cifras.	interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.				
<ul style="list-style-type: none"> •Suma, produto e división de enteiros. •B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. •B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. •MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. •MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais. 	•CMCT, CCL, CAA	X		
	<ul style="list-style-type: none"> •B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. •MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas. •MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. •MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas. •MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias. 	•CMCT, CCL, CAA	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. •B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese. 	•CMCT, CAA	X		

		adecuado					
•B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	•B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.	MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións). •MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións). •MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	•CMCT	X		
•B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	•B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	•MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso. MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.		•CMCT , CAA , CCL, CSIEE	X		
	•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.		•CMCT •CAA	X		
•B1.5. Integración nas	•B1.2. Realizar e presentar	MTB1.2.1. Elabora informes sobre		•CMCT	X		

tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.		<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CAA •CSIEE •CD 			
	•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CSIEE 	X		
	•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CCL 	X		
	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CSIEE •CD 	X		
	•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para	•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CD •CAA 	X		

	coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.		•CCL			
--	---	--	--	------	--	--	--

TEMA 5: NÚMEROS DECIMAI

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B2.9. Os números decimais: valor de posición. •B2.7. O número decimal: décimas, centésimas e milésimas. 	•B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	•MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	•MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	•CMCT, CAA, CCL		X	
•B2.40. Descomposición de números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.	•B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas.	•MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	•MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	•CMCT		X	
	•B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	•MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	•MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	•CMCT		X	

<ul style="list-style-type: none"> •B2.25. Operacións con números decimais. •B2.13. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese. •MTB2.6.3. Realiza operación con números decimais. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese. •MTB2.6.3. Realiza operación con números decimais. 	•CMCT,CA A		X	
<ul style="list-style-type: none"> •B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. •B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras. •MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras. 	•CMCT		X	
<ul style="list-style-type: none"> •B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá. •B2.43. Utilización da calculadora. •B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso. MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e 		•CMCT , CAA , CCL, CSIEE		X	

		interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.					
•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.		•CMCT •CAA		X	
•B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.		•CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD		X	
	•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.		•CMCT •CAA •CSIEE		X	
	•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	•MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CCL		X	
•B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de	•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos		•CMCT •CAA		X	

<p>aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.</p> <p>•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.</p>	<p>situacións descoñecidas.</p>	<p>desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.</p> <p>•MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.</p>		<p>•CSIEE •CD</p>			
	<p>•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.</p>	<p>•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.</p>		<p>•CMCT •CD •CAA •CCL</p>		X	

TEMA 6: FRACCIÓNS

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<p>•B2.12. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo.</p> <p>•B2.15. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador.</p>	<p>•B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas.</p>	<p>•MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.</p> <p>•MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.</p>	<p>•MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.</p> <p>•MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.</p>	•CMCT		X	

•B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica.	•B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	•CMCT		X	
•B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións.	B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	•MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	•MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	•CMCT		X	
•B2.24. Operacións con fraccións. •B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá.	•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.		•CMCT •CAA		X	
•B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.		•CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD		X	
•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.		•CMCT •CAA •CSIEE		X	

	<ul style="list-style-type: none"> •B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CCL 		X	
<ul style="list-style-type: none"> •B1.3. Conianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA •CSIEE •CD 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> •B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CD •CAA •CCL 		X	

TEMA 7: OPERACIÓNS CON FRACCIÓNS

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
•B2.24. Operacións con fraccións.	•B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	•MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	•MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	•CMCT		X	
•B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá. •B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	•B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	•MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso. MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	•MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	•CMCT , CAA , CCL, CSIEE		X	
•B1.1. Proposta de pequenas	•B1.1. Describir e analizar	•MTB1.1.1. Realiza predicións		•CMCT		X	

investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.		•CAA			
•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.		•CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD		X	
	•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.		•CMCT •CAA •CSIEE		X	
•B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	•MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CCL		X	
•B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolvidos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender		•CMCT •CAA •CSIEE •CD		X	

		e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.					
•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.		•CMCT •CD •CAA •CCL		X	

TEMA 8: PROPORCIONALIDADE, REGRAS DE 3 E PORCENTAXES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B2.31. Proporcionalidade directa. •B2.32. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade. 	•B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. •MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. •MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na 	•CMCT, CCL, CAA		X	

		<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias. 	interpretación e resolución de problemas.				
<ul style="list-style-type: none"> •B2.27. Porcentaxes e proporcionalidade. •B2.28. Expresión das partes utilizando porcentaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.7. Iniciar no uso das porcentaxes e a proporcionalidade directa para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes. •MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. •MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais. •MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria. •MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solución obtidas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes. •MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. •MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais. •MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria. •MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres 	•CMCT, CCL, CAA		X	
<ul style="list-style-type: none"> •B2.29. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. •B2.30. Aumentos e diminucións porcentuais. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais. •MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 	MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais	•CMCT		X	
<ul style="list-style-type: none"> •B2.41. Cálculo de tantos por cen en situacións reais. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos 		•CMCT , CAA ,		X	

<p>•B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.</p>	<p>adequados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.</p> <p>MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.</p>		<p>CCL, CSIEE</p>			
<p>•B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá. •B2.43. Utilización da calculadora. •B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.</p>	<p>•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.</p>	<p>•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.</p>		<p>•CMCT •CAA</p>	<p>X</p>		
<p>•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.</p>	<p>•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.</p>	<p>MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.</p>		<p>•CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD</p>	<p>X</p>		
	<p>•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.</p>	<p>•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos,</p>		<p>•CMCT •CAA •CSIEE</p>	<p>X</p>		

		xeométricos ou funcionais.					
•B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	•MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CCL		X	
•B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CSIEE •CD		X	
•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.		•CMCT •CD •CAA •CCL		X	

TEMA 9: LONXITUDES, CAPACIDADES, MASAS, SUPERFICIES E VOLUMES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. •B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. •B3.2. Realización de medicións. 	<ul style="list-style-type: none"> •B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada. •MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CCL, CAA 			X
				<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade 	<ul style="list-style-type: none"> •B3.2. Operar con diferentes medidas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT 			X

e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida.		<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa, e viceversa. •MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 	<p>determinada de antemán.</p> <ul style="list-style-type: none"> •MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa, e viceversa. •MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 				
				•CMCT			X
<ul style="list-style-type: none"> •B3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade masa, superficie e volume. •B3.6. Comparación de superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición. 	•B3.4. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados en unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo á resolución de problemas.	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume. •MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados. MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume. <p>MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas,</p>	•CMCT, CCL, CAA			X
<ul style="list-style-type: none"> •B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. •B3.9. Equivalencias entre as medidas de capacidade e volume. 	•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.		•CMCT •CAA			X
•B3.8. Explicación oral e escrita do proceso seguido e da estratexia utilizada en calquera dos procedementos empregados.	•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.		•CMCT •CCL •CAA •CSIEE			X

•B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.				•CD			
•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.		•CMCT •CAA •CSIEE			X
•B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. •B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	•MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CCL			X
•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CSIEE •CD			X
	•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios	•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto,		•CMCT •CD •CAA •CCL			X

	matemáticos e resolver problemas.	presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.					
--	-----------------------------------	---	--	--	--	--	--

TEMA 10: O SISTEMA SEXAXESIMAL

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B3.10. O sistema sesaxesimal. •B3.11. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> •B3.5. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... •Operacións con ángulos •B3.12. Resolución de problemas de medida. 	<ul style="list-style-type: none"> •B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA, CSIEE 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT 			X

•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.		•CMCT •CAA			X
•B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.		•CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD			X
	•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.		•CMCT •CAA •CSIEE			X
	•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	•MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CCL			X
•B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolvidos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.		•CMCT •CAA •CSIEE •CD			X

		•MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.					
•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.		•CMCT •CD •CAA •CCL			X

TEMA 11: FIGURAS PLANAS

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. •B4.4. A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias. •MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros... MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias. •MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros... MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no 	•CMCT			X

		espazo. MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.	espazo. MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.				
<ul style="list-style-type: none"> •B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. •B4.6. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.2 Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos. •MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas. • 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos. •MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas. 	•CMCT			X
				•CMCT. CD			X
<ul style="list-style-type: none"> •B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. •B4.8. Concavidade e convexidade de figuras planas. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.3. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo. •MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo. •MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria. 	•CMCT			X
				•CMCT, CAA			X
<ul style="list-style-type: none"> •B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. •B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.4. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. •MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. •MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo. 	•CMCT			X

<ul style="list-style-type: none"> •B4.10. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá. •B4.11. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá. •B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.5. Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas, ...), utilizando as nocións xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie). 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización. •MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA, CCL, CSIEE 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. •B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CAA 			X

información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.							
	•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.		•CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD			X
•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.		•CMCT •CAA •CSIEE			X
	•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	•MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CCL			X
	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolvidos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CSIEE •CD			X

	<ul style="list-style-type: none"> •B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros. 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT •CD •CAA •CCL 			X
--	---	---	--	--	--	--	---

TEMA 12: ESTADÍSTICA

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias •B5.7. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso. 	<ul style="list-style-type: none"> •B5.1. Recoller e rexistrar una información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B5.1. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos. •B5.2. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. 	<ul style="list-style-type: none"> •B5.2. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas. •MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas. MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA 			X

		<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas. MTB5.2.4. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas 	sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.				
<ul style="list-style-type: none"> •B5.4. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais. 	<ul style="list-style-type: none"> •B5.3. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCT 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B5.3. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. 	<ul style="list-style-type: none"> •B5.4. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...) 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B5.5. Análise crítica das información que se presentan mediante gráficas estatísticas. •B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> •B5.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> •MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización. •MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as 		<ul style="list-style-type: none"> •CMCT, CAA, CCL, CSIEE 			X

		operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.					
•B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	•B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	•MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.		•CMCT •CAA			X
•B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	•B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.		•CMCT •CCL •CAA •CSIEE •CD			X
	•B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	•MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.		•CMCT •CAA •CSIEE			X
•B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	•B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	•MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. •MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.		•CMCT •CAA •CCL			X
•B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a	•B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de	•MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos		•CMCT •CAA			X

comunicación no proceso de aprendizaxe.	situacións descoñecidas.	desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares. •MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.		•CSIEE •CD			
	•B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	•MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.		•CMCT •CD •CAA •CCL			X

LINGUA GALEGA

TEMA 1:

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
• O dicionario. O alfabeto, letras e palabras. A entrada ou lema, acepcións e significados	• B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados	• LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos		• CCL • CAA • CSIEE	X		

	(webs infantís, libros, carteis) e iniciar a realización de inferencias para determinar intencións e dotes sentidos bastante evidentes.	textos.					
	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD CSIEE 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	X		
<ul style="list-style-type: none"> A literatura. Textos literarios e non literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1 Escouitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.1. Escouita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X		
<ul style="list-style-type: none"> A comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais coa utilización de elementos propios da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para reforzar o sentido das súas producións orais. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Coñecer as 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.8.1. Identifica as 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.8.1. Identifica as 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		

	características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	características relevantes (históricas, socioculturais..) da lingua galega.	características relevantes (históricas, socioculturais..) da lingua galega.	• CCEC			
		• LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	• LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	• CCL • CSC • CCEC	X		
	• B4.9. Establecer relacións entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega.	• LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.		• CCL • CCEC	X		
		• LGB4.9.2 Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	LGB4.9.2 Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe	• CCL • CCEC • CAA • CSIEE	X		
• A sílaba. Sílabas átonas e tónicas. Son e fonema	• B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	• LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	• LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	• CCL • CAA	X		
• Expresión oral. Quen é quen? Describe un compañeiro. • Expresión escrita. Escribe a biografía dun autor.	• B1.1. Comprender textos orais diversos, procedentes da radio, da televisión ou da internet, interpretando as intencións explícitas así como as intencións, opinións e valores non explícitos.	• LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	• LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	• CCL • CAA	X		

		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral, distinguindo a información da opinión. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	XX		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Interpretar a retranca, a ironía e os dobres sentidos, entendendo a primeira como un trazo característico da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias. LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias. LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSEIE E CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates. 			X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.5. Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X		

	B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Escoita atentamente intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Amosar interese por 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Planifica e 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		

	expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.		• CAA			
		• LGB1.7.2. Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.		• CCL	X		
		• LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.		• CCL • CSC	X		
		• LGB1.7.4. Amosa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.		• CCL • CCEC	X		
	• B1.11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	• LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.		• CCL • CAA • CCEC • CSIEE	X		
	• B1.12. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	• LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.	• LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.	• CCL • CSC	X		
		• LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	• LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	• CCL • CSC	X		
	• B1.13. Recoñecer e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega.	• LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	• LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	• CCL • CCEC	X		
		• LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o		• CCL • CSC • CCEC	X		

		estándar como variante unificadora.					
	B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación... 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC 	X		
	B3.1. Usar as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación no texto. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación no texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	X		
	B3.2. Producir textos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		

	sexan característicos dos medios de comunicación						
		<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	X		
	B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X		

TEMA 2

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Sinónimos e antónimos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto, e esquematizar e resumindo seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
<ul style="list-style-type: none"> A prosa e o verso. Os xéneros literarios 		<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar estratexias para mellorar a lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do título 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		

		e as ilustracións.	título e as ilustracións.	• E	CSIE			
		• LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.		• • • E	CCL CAA CSIE	X		
• O substantivo. Clases de substantivos: o xénero e o número.	• B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.	• LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.		• • E •	CCL CSIE CAA	X		
• Regras xerais de acentuación. Casos especiais.	• B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	• LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.		• •	CCL CAA	X		
• Expresión oral. Recitar poesía • Expresión escrita. Pintar versos. Compór poesía.		• LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.		•	CCL	X		
		• LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.		•	CCL	X		
		• LGB2.7.4. Le en voz alta		•	CCL	X		

		adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...		<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC 			
		<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.10.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CCEC 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Amosar autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.11.1. Amosa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.11.2. Expresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.11.2. Expresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA CSIE E 	X		

TEMA 3

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Palabras polisémicas 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto, e esquematizar e resumindo seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Poesía I. Métrica, 		<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Esquematiza 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		

medidas de versos. Tipos de versos.		as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias.		• CAA			
		• LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo.		• CCL • CAA	X		
	• B2.4. Utilizar estratexias para mellorar a lectura.	• LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.		• CCL • CAA • CSIEE	X		
		• LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.		• CCL • CAA • CSIEE	X		
• Os determinantes.	• B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.	• LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.		• CCL • CSIEE • CAA	X		
• Acentuación en hiatos e ditongos.	• B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	• LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.		• CCL • CAA	X		
• Expresión oral. Investiga a escena do crime.		• LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.		• CCL	X		

• Expresión escrita. Facer unha enquisa.							
		• LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.		• CCL	X		
		• LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...		• CCL • CAA • CSC	X		
		• LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.		• CCL • CSC	X		
	• B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	• LGB2.10.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.		• CCL • CAA • CSC • CCEC	X		
	• B2.11. Amosar autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	• LGB2.11.1. Aмосa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.		• CCL	X		
		• LGB2.11.2. Expresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.		• CCL • CSC • CAA • CSIEE	X		
	• B2.12. Analizar textos sinxelos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	• LGB2.12.1. Identifica, de maneira global, as diferenzas lingüísticas, bastante evidentes, das variedades da lingua galega.		• CCL • CCEC	X		
		• LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.		• CCL • CSC • CCEC	X		

	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refrás, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC 	X		

	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
	B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X		

TEMA 4

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Palabras homónimas 	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Poesía II. A rima, a estrofa e o poema. A repetición e a aliteración 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X		

		persoal.					
	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC 	X		
<ul style="list-style-type: none"> O adxectivo. Os graos do adxectivo 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Acentuación diacrítica. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	X		

TEMA 5

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Palabras primitivas e derivadas. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		X	

<ul style="list-style-type: none"> Poesía III. Tipos de poemas. Figuras retóricas. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Os pronomes persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		X	

• Signos de puntuación.	• B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.	• LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.		• CCL • CSC • CCEC		X	
-------------------------	---	--	--	--------------------------	--	---	--

TEMA 6

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
• Palabras simples compostas.	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	• LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.	• LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas e compostas.	• CCL • CSC • CCEC		X	
• O comentario literario. A metáfora e a comparación.	• B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes.	• LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	• LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	• CCL • CCEC		X	
		• LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.		• CCL • CCEC		X	
	• B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	• LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.		• CCL •		X	
• O adverbio e as preposicións.	• B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	• LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	• LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	• CCL • CAA		X	

	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Recoñecer e empregar axeitadamente os conectores, así como outros elementos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición... 	LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións:	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
<ul style="list-style-type: none"> As contraccións 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		X	

TEMA 7

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Familia de palabras. O campo semántico. 	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Narración I. As narracións populares e as narracións literarias. O conto e o relato curto. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CAA 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	

	de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.					
• O verbo	• B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	• LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e	• CCL • CAA		X	
		• LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	• LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	• CCL • CAA		X	
		• LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.	• LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.	• CC L • CAA		X	
• Palabras con b e v	• LGB4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	• LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.		• CCL • CSC • CCEC		X	

TEMA 8

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
• Lexemas e morfemas:	B4.7. Ampliar o vocabulario a	• LGB4.7.2. Recoñece e		• CCL		X	

prefixos e sufixos	partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.		• CAA			
	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	• LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e	• CC L • CAA		X	
		• LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	• LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	• CC L • CA A		X	
• O verbo: o tempo e o modo	• B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	• LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	• LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	• CCL • CAA		X	
		• LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.		• CCL • CAA		X	
		• LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.		• CCL • CAA		X	
• Narración II. Elementos da narración. A novela	• B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos	• LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións,	• LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións,	• CCL • CCEC • CAA		X	

	recorrentes.	hipérboles e xogos de palabras	hipérboles e xogos de palabras				
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.4. Identifica os temas e tópicos recorrentes na literatura. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Palabras con <i>h</i>. Palabras con <i>cc, ct, c, z</i> e <i>qu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		X	

TEMA 9

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Campo semántico 	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> Narración III. As partes da narración. A lenda , a fábula e o mito 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC <ul style="list-style-type: none"> CC L CC EC 			X

	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto. 		<ul style="list-style-type: none"> CC L CCEC 			X
<ul style="list-style-type: none"> O verbo. Os tempos verbais. Verbos regulares e irregulares. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.4. Identifica os temas e tópicos recorrentes na literatura. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 			X
Palabras con x e s	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 			X

TEMA 10

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Formación do substantivo. O substantivo, definir un substantivo. 	<p>B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.</p> <p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no</p>	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas. <p>LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo,</p>	<p>LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.</p>	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X

	uso da lingua.	artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.					
				<ul style="list-style-type: none"> • CC L • CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> • Comentario. Recursos literarios II. A personificación e a hipérbole. 	<ul style="list-style-type: none"> • B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CCEC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> • CC L 			X
<ul style="list-style-type: none"> • Texto, parágrafo e frase. Enunciado, frase e oración. Tipos de frases 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CCEC • CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CCL • CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número 					X

		e recoñece os complementos do nome.				
Palabras con <i>gu</i> e <i>gü</i>	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		X

TEMA 11

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Formación do adxectivo. O adxectivo. Definir un adxectivo. 	<p>B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.</p> <p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas. <p>LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.</p>	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, verbo, preposición, conxunción e interxección.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X
				<ul style="list-style-type: none"> CC L CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> Teatro I. Texto e escena. As anotacións. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións de obras 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de 		<ul style="list-style-type: none"> CC L 			X

	clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes	obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes		CCEC • CD			
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 		<ul style="list-style-type: none"> CC L CC EC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CD 			X
	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios diversos 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos. 		CCL			X
<ul style="list-style-type: none"> A oración. Suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 		<ul style="list-style-type: none"> CC L CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome 		<ul style="list-style-type: none"> CC L CAA 			X

	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas. <p>B4.4. Recoñecer e empregar axeitadamente os conectores, así como outros elementos de cohesión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. <p>LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...</p>		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC <ul style="list-style-type: none"> CC L CAA 			X
Palabras con <i>i</i> e <i>ll</i> .	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 			X

TEMA 12

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Formación do verbo. O verbo. Definir un verbo. 	<p>B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.</p> <p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<p>LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.</p> <p>LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.</p>		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 			X

		<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> CC L CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo. <p>LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.</p>	<p>LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.</p>	<ul style="list-style-type: none"> CC L CAA <ul style="list-style-type: none"> CC L CAA 			X
<ul style="list-style-type: none"> Teatro II. Texto e escena. As anotacións. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes 		<ul style="list-style-type: none"> CC L CCEC CD 			X
		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 		<ul style="list-style-type: none"> CC L CC EC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Analizar as características dos diferentes xé-neros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CD 			X

		LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.		<ul style="list-style-type: none"> • CC L • CCEC CD 			
	<ul style="list-style-type: none"> • B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios diversos 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos. 		CCL			X
<ul style="list-style-type: none"> • A análise sintáctica 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CC L • CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome 	<ul style="list-style-type: none"> • CC L • CAA 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> • LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC • CCEC 			X
	B4.4. Recoñecer e empregar	LGB4.4.1. Usa axeitadamente					

	<p>axeitadamente os conectores, así como outros elementos de cohesión.</p> <p>B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.</p>	<p>diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...</p> <p>LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..</p> <p>LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.</p>		<p>CCL CAA</p> <p>• L CAA CC</p> <p>• L CAA CC</p>			
Palabras con <i>za, zo, cio</i> e <i>cia</i> .	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 			X

LINGUA CASTELÁ

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> A polisemia e a 	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Participar en 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.1.1. Emprega a 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		

<p>homonimia.</p> <ul style="list-style-type: none"> Recursos literarios II: epíteto e antítese. O substantivo. Signos de puntuación III: comiñas e parénteses. Os textos persuasivos. 	<p>situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, organizar o discurso, escoitar e incorporar as intervencións dos e das demais.</p>	<p>lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos segundo o grao de formalidade e a finalidade (académica, social e lúdica).</p>		<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC 			
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.1.2. Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.1.3. Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Significado literal e significado figurado. As frases feitas. A narrativa: elementos e estrutura da narración. Determinantes e pronomes. Regras de acentuación. Os textos informativos. 		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.1.4. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Integrar e recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.2.1. Emprega conscientemente recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.1. Exprésase cunha pronunciación e unha 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.1. Exprésase cunha pronunciación e unha 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		

	necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario preciso e estrutura coherente.	dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.				
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.2. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.3. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: <ul style="list-style-type: none"> - Debates e diálogos. - Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.3. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: <ul style="list-style-type: none"> - Debates e diálogos. - Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC CSIE E 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.3.4. Participa activamente e de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIE E 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Analizar e valorar con sentido crítico as mensaxes orais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.1. Aмосa unha actitude de escoita atenta. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.4.3. Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico, locucións). 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Campo semántico e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Facer hipóteses 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.1. Utiliza o 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.1. Utiliza o 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		

<p>familia de palabras.</p> <ul style="list-style-type: none"> Xéneros narrativos I: mitos, lendas e fábulas. Os adxectivos. Acentuación II: til en ditongos e hiatos. Os textos literarios. 	<p>sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso.</p>	<p>vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.</p>	<p>vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.</p>				
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.3. Diferenza polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas). 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Comprender o sentido global dos textos orais, recoñecendo as ideas principais e secundarias e identificar ideas ou valores non explícitos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.1. Identifica o tema do texto. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.3. Resume un texto distinguindo ideas principais e secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.3. Resume un texto distinguindo ideas principais e secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Memorizar e reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCE C 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Tabú e eufemismo. Xéneros narrativos II: contos e novelas. O verbo I: formas 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Comprender textos orais segundo a súa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.1. Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		

<p>persoais e non persoais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acentuación III: o til nos monosílabos. • Os textos narrativos. 	<p>argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).</p>						
		<ul style="list-style-type: none"> • LCB1.8.2. Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto, e infire o sentido de elementos non explícitos nos textos orais. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • LCB1.8.3. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CD • CAA • CSC • CSIE E 	X		
<ul style="list-style-type: none"> • Sufixos e prefixos. • A lírica I: definición. Rima e métrica. • O verbo II: a conxugación. • Acentuación IV: til en interrogativos e exclamativos. • Os textos descritivos. 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.9. Producir textos orais breves e sinxelos dos xéneros máis habituais imitando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> • LCB1.9.1. Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e axustándose á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • LCB1.9.2. Recordar algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésalas oralmente en resposta a preguntas directas. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • LCB1.9.3. Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación e aos diferentes modos discursivos 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSIE 	X		

		(narrar, describir, informarse e dialogar) empregando os recursos lingüísticos pertinentes.		E			
	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar activamente, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo coa súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.10.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, participación en enquisas e entrevistas, emisión de xuízo persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIE E 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de doutras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.11.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.11.2. Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade, axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.11.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB1.11.4. Prepara, seguindo modelos, reportaxes sobre temas de seu interese. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		

	entoación adecuada.	textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.					
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.1.2. Descodifica con precisión e rapidez todo tipo de palabras. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.1. Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
<ul style="list-style-type: none"> A formación de palabras: composición e derivación. A lírica II: arte maior e arte menor. Tipos de estrofas. O adverbio. O <i>g e o j</i>. Os textos argumentativos. 		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Ler en silencio diferentes textos valorando o progreso na velocidade e a comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.1. Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.2. Realiza lecturas en silencio resumindo con brevidade os textos lidos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.1. Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		

		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Utilizar estratexias para a comprensión de textos de diversa índole. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.1. Interpreta o valor do título e as ilustracións. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.2. Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.4. Realiza inferencias e formula hipóteses. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.5. Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CMC T CAA 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.6.1. Ten programado un tempo semanal para ler diferentes textos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.6.2. Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	X		
<ul style="list-style-type: none"> Siglas e abreviaturas. A lírica III: tipos de 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD 	X		

poemas. Lírica popular e lírica culta. <ul style="list-style-type: none"> Palabras invariables. O v e o b. Os textos expositivos. 	para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais.	textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.		<ul style="list-style-type: none"> CAA 			
	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Concentrarse en entender e interpretar o significado dos textos lidos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.8.1. Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.8.2. Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.8.3. Infere, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.8.4. Establece relación entre as ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CMC T CAA 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.8.5. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos publicitarios. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCE C 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 		X	

	tratamento da información.					
	<ul style="list-style-type: none"> B2.10. Desenvolver o Plan lector que dea resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia lectora e fomente o gusto pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.10.1. Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento da mesma. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 		X
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.10.2. Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou ilustracións. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCE C 		X
		<ul style="list-style-type: none"> LCB2.10.3. Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E CCE C 		X
<ul style="list-style-type: none"> Arcaísmos e neoloxismos. O teatro I: texto e representación. Tipos de oracións. O <i>h</i>. Os textos dialogados. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas cuidando a caligrafía, orde e presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes, ... 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 		X
		<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X

		gramaticais e ortográficas.					
		<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA CSIE E 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Préstamos lingüísticos. O teatro II: estrutura interna e externa. Predicado: tipos. O s e o x. Produción de textos escritos: coherencia e cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección, revisándoos para melloralos e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCE C 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Utilizar o dicionario como recurso para resolver dúbidas sobre a lingua, o uso ou a ortografía das palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en papel e en liña, no proceso de escritura. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas da área. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	

		(libros de consulta, xornais e revistas).					
		<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e informático, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CA CSIE E 		X	
<ul style="list-style-type: none"> Coloquialismos e vulgarismos. O teatro III: comedia e traxedia. Os conectores textuais. O // e o y. Compresión de textos escritos: subliñado, resumo e esquema. 		<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guiñon establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIE E CCE C 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Buscar unha mellora progresiva no uso da lingua, explorando canles que desenvolvan a sensibilidade, a creatividade e a estética. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.1. Pon interese e esfórzase por escribir correctamente de forma persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións argumentadas e usa, de xeito habitual, unha linguaxe non sexista. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Levar a cabo o plan de escritura que de resposta a unha planificación sistemática de mellora da 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE 		X	

	eficacia escritora e fomenta a creatividade.	<ul style="list-style-type: none"> - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. - Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. - Presenta os escritos con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. - Reescribe o texto. 		E			
		<ul style="list-style-type: none"> • LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.8. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> • LCB3.8.1. Usa con eficacia Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CD • CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> • LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> • LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a 	<ul style="list-style-type: none"> • LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL 			X

	través dos textos.	ortográficas nas súas producións escritas.					
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 			X
		<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 			X
		<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 			X
		<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL 			X
	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 			X
	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e considerala como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal de máxima importancia. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCE C 			X
	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Integrar a lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCE C 			X

	linguaxe literaria (metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras), e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.						
		<ul style="list-style-type: none"> LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 			X
	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns ou adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CCE C 			X
	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCE C 			X

CIENCIAS SOCIAIS

TEMA 1

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
•B2.1.Cartografía. Planos, mapas e planisferios.	•B2.1.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os	•CSB2.1.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas,	•CSB2.1.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas,	•CMCCT •CAA	X		

<ul style="list-style-type: none"> •B2.2. Tipos de mapas: físicos, políticos e temáticos. •B2.3. Escalas e signos convencionais dun mapa. •B2.4. Técnicas de orientación no espazo. Elaboración dun itinerario de viaxe coa axuda de ferramentas dixitais. 	<p>planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais.</p>	<p>incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.</p>	<p>incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> •B1.3. Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e presentar conclusións. •B1.4. Desenvolvemento de estratexias para organizar, assimilar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. • B1.5. Técnicas de traballo intelectual. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.2. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB1.2.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados. 		<ul style="list-style-type: none"> •CD •CAA •CCL •CMCCT •CSC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB1.2.2. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB1.2.2. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> •CD •CAA •CCL •CMCCT •CSC 	X		
<ul style="list-style-type: none"> •B1.7. Uso e utilización correcto de diversos materiais cos que se traballa. •B1.8. Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.3. Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCB1.3.2. Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos. 		<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CAA •CMCCT •CSC 	X		

TEMA 2

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
•B2.5.O clima. Elementos e factores climáticos.	•B2.2.Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores que o determinan.	•CSB2.2.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan.	•CSB2.2.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan.	•CMCCT •CCL	X		
•B2.6. A paisaxe: elementos que o forman, tipos de paisaxes. •B2.7.Características dos principais paisaxes de España e de Europa.	•B2.3.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.	•CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.	•CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.	•CMCCT •CCL •CSC	X		
•B2.8.A diversidade xeográfica das paisaxes de Europa: relevo, climas e hidrografía. •B2.9. Utilización e consulta en sistemas de información xeográfica.	•B2.4.Identificar as principais unidades de relevo de Europa, os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.	•CSB2.4.1.Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima.		•CMCCT	X		
		•CSB2.4.2.Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.	•CSB2.4.2.Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.	•CMCCT •CAA	X		
•B1.1.Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	•B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).	•CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.		•CAA •CMCCT •CCL •CD	X		
•B1.2.Recollida de información do tema a tratar, utilizando					X		

diferentes fontes (directas e indirectas).							
•B1.10.Utilización de técnicas para potenciar a cohesión do grupo e o traballo cooperativo.	•B1.5.Valorar o traballo en grupo, amosando actitudes de cooperación e participación responsable, aceptando as diferenzas con respecto e tolerancia cara ás ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.	•CSB1.5.1.Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.		•CSC •CAA •CSIEE	X		
		•CSB1.5.2.Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.		•CSC •CAA	X		

TEMA 3

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
•B2.10.A intervención humana no medio. Consumo responsable. Os problemas da contaminación. •B2.11.O desenvolvemento sostible. •B2.12. Elaboración dun plan de reciclaxe.	•B2.5.Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural, identificando o uso sostible dos recursos naturais propoñendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento sostible da humanidade, especificando os seus efectos positivos.	•CSB2.5.1.Explica o uso sostible dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.		•CSC •CMCCT •CAA •CCL	X		
•B2.13.O cambio climático: causas e consecuencias.	•B2.6. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático.	•CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións	•CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións	•CSC •CMCCT •CAA	X		

		responsables para frealo.	responsables para frealo.	•CCL			
•B1.9.Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). A prensa escrita e dixital como fonte de información.	•B1.4.Realizar traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñan a busca, selección e organización de textos de carácter social, xeográfico ou histórico, amosando habilidade para traballar tanto individualmente como de maneira colaborativa dentro dun equipo.	•CSB1.4.1.Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.		•CAA •CD •CSIEE •CSC •CCL •CMCCT	X		
•B1.12.Participación activa e construtiva na vida social.	•B1.7.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos e empregando códigos de conduta xeralmente aceptados.	•CSB1.7.1.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros.		•CSC •CAA	X		
		•CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.)		•CSC •CAA	X		
•B1.14.Iniciativa emprendedora. Actividades de experimentación.	•B1.9.Desenvolver a creatividade e o espírito emprendedor aumentando as capacidades para aproveitar a información, as ideas e presentar conclusións innovadoras.	•CSB1.9.1.Amosa actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que lle rodean.		•CSIEE •CSC •CAA	X		
		•CSB1.9.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.		•CAA •CSIEE	X		
•B1.15.Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos.	•B1.10.Desenvolver actitudes en cooperación e de traballo en equipo, así como o hábito de asumir novos roles nunha	•CSB1.10.1.Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e		•CSC •CAA •CSIEE	X		

	sociedade en continuo cambio.	flexibilidade ante elas.					
		•CSB1.10.2.Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.		•CSC •CAA •CSIEE	X		

TEMA 4

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B3.1.A Unión Europea. •B3.2.A organización económica, social, política e territorial da Unión Europea. - Aproximación a algunhas características significativas dos países europeos a través dun proxecto cooperativo. 	<ul style="list-style-type: none"> •B3.1. Identificar a estrutura e os fins da Unión Europea, explicando algunhas vantaxes derivadas do feito de formar parte da Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.1.1. Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.1.1. Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CAA 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.1.2. Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.1.2. Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCEC •CCL 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • B4.9. España na Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.3.6. Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.6. Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCEC •CAA 		X	

	unha perspectiva global da súa evolución.						
•B1.11. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.	•B1.6.Respecta a variedade dos diferentes grupos humanos e valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	•CSB1.6.1.Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.		•CSC •CAA		X	
•B1.12.Participación activa e construtiva na vida social.	•B1.7.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos e empregando códigos de conduta xeralmente aceptados.	•CSB1.7.1.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros.		•CSC •CAA		X	
		•CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.).	•CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.).	•CSC •CAA		X	
•B1.13.A cooperación e o diálogo como valores democráticos fundamentais.	•B1.8.Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.	•CSB1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.	•CSB1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.	•CSC •CAA		X	
•B1.15.Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos.	•B1.10.Desenvolver actitudes en cooperación e de traballo en equipo, así como o hábito de asumir novos roles nunha sociedade en continuo cambio.	•CSB1.10.1.Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas.		•CSC •CAA •CSIEE		X	
		•CSB1.10.2.Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.		•CSC •CAA •CSIEE		X	

TEMA 5

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B3.3.Demografía e poboación. Variables demográficas. •B3.4.Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade de poboación distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. •B3.5.Representación gráfica de datos demográficos: as pirámides de poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> •B3.2.Comprender e interpretar os principais conceptos demográficos e calculalos a partires dos datos de poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.2.1.Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.2.1.Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB3 2.2 Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3 2.2 Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCCT •CSC •CAA 		X	
<ul style="list-style-type: none"> •B3.6 Poboación de Europa: distribución e evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> •B3.3.Distinguir as principais características da poboación española e europea, explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.3.1.Describe as principais características da poboación española e europea. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.3.1.Describe as principais características da poboación española e europea. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.3.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.3.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL •CAA 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB3.3.3.Describe os factores que condicionan a distribución da 		<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL 		X	

		poboación española e europea.					
		•CSB3.3.4.Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.	•CSB3.3.4.Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.	•CSC •CMCCT		X	
•B3.7.Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de emigrantes ao noso país, problemas actuais da poboación. Estudo dos movementos migratorios da familia.	•B3.4.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación.	•CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país.		•CSC •CCEC •CCL		X	
		•CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.	•CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.	•CSC •CCEC		X	
•B1.1.Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	•B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).	•CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.		•CAA •CMCCT •CCL •CD		X	
•B1.2.Recollida de información do tema a tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).						X	
•B1.3.Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e presentar conclusións. •B1.4.Desenvolvemento de estratexias para organizar, assimilar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. •B1.5.Técnicas de traballo	•B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.	•CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.		•CD •CAA •CCL •CMCCT •CSC		X	

intelectual.							
		•CSB1.2.2.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.		•CD •CAA •CCL •CMCCT •CSC		X	
•B1.7. Uso e utilización correcto de diversos materiais cos que se traballa. •B1.8. Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos.	•B1.3. Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.	•CCB1.3.2. Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.		•CCL •CAA •CMCCT •CSC		X	

TEMA 6

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
•B3.8. As actividades económicas e os sectores produtivos de España e Europa. •B3.9. A produción de bens e servizos.	•B3.5. Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.	•CSB3.5.1. Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	•CSB3.5.1. Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	•CSC •CMTC		X	
		•CSB3.5.2. Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes.	•CSB3.5.2. Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes.	•CSC •CCL		X	
•B3.10. O consumo e a publicidade. Debates sobre a	•B3.6. Describir o funcionamento da publicidade e as súas técnicas	•CSB3 6.1. Valora con espírito crítico a función da publicidade e		•CSIEE •CAA		X	

influencia da publicidade nas nosas prácticas diarias.	distinguindo publicidade educativa e publicidade consumista.	recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos.		•CSC			
•B3.11.Educación financeira. O diñeiro. O aforro. Elaboración dun presuposto persoal.	•B3.7.Tomar conciencia do valor do diñeiro e dos seus usos mediante un consumo responsable e o sentido do aforro.	•CSB3 7.1.Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles.	•CSB3 7.1.Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles.	•CSIEE •CAA •CMCCT •CSC		X	
		•CSB3 7.2.Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno presuposto persoal.		•CSIEE •CAA •CMCCT •CSC		X	
		•CSB3.7.3.Investiga sobre diferentes estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.		•CSIEE •CAA •CMCCT •CSC			
•B3.12.Empregabilidade e espírito emprendedor.	•B3.8.Comprender os beneficios que ofrece o espírito emprendedor.	•CSB3 8.1.Desenvolve a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade.		•CSIEE •CAA •CSC		X	
•B3.13.A empresa. Actividade e funcións.	•B3.9.Explica as características esenciais dunha empresa, especificando as diferentes actividades e formas de organización que poden desenvolver distinguindo entre os diferentes tipos de empresas.	•CSB3.9.1.Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven.		•CSC •CMCCT		X	
		•CSB3.9.2.Describe diversas formas de organización empresarial.	•CSB3.9.2.Describe diversas formas de organización empresarial.	•CCL •CSC		X	
		•CSB3.9.3.Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos.	•CSB3.9.3.Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos.	•CCL •CSC		X	

TEMA 7

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B4.1.As idades da historia: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. •B4.2.As fontes históricas e a súa clasificación. Realización dun traballo expositivo seleccionando e clasificando distintas fontes (artísticas, literarias, gráficas, estatísticas, cartográficas, orais, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CAA •CCEC •CCL •CMCCT 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B4.3.O tempo histórico e a súa medida. •B4.4.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. Realización dunha liña do tempo que recolla os acontecementos históricos máis relevantes que marcan as idades da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.2.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CMCCT •CAA •CCEC 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B1.1.Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas). 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito. 		<ul style="list-style-type: none"> •CAA •CMCCT •CCL •CD 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B1.2.Recollida de información 							X

do tema a tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).							
<ul style="list-style-type: none"> •B1.3.Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e presentar conclusións. • B1.4.Desenvolvemento de estratexias para organizar, assimilar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. •B1.5.Técnicas de traballo intelectual. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados. 		<ul style="list-style-type: none"> •CD •CAA •CCL •CMCCT •CSC 			X
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB1.2.2.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación. 		<ul style="list-style-type: none"> •CD •CAA •CCL •CMCCT •CSC 			X
<ul style="list-style-type: none"> •B1.6.Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo. Elaboración dun glosario colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.3.Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB1.3.1.Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB1.3.1.Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CAA •CMCCT •CSC 			X

TEMA 8

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B4.5.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XIX. •B4.6.España na Idade Contemporánea I: o século XIX. •B4.7.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XX. •B4.8.España na Idade Contemporánea II: o século XX. Mulleres e homes relevantes na historia de España e Galicia. •B4.10.O Mundo Actual. Realización de arquivos sobre temas de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> •B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.3.1. Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.3.1. Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCCT •CSC •CCEC 			X
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CMCCT •CSC •CCEC 			X
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.3.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.3.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCEC •CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> •CSB4.3.4. Describe en orde cronolóxica os principais 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.4. Describe en orde cronolóxica os principais 	<ul style="list-style-type: none"> •CCEC •CMCCT 			X

		movimentos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.	movimentos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.	•CSC			
		•CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.	•CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.	•CSC •CCEC •CAA			X
		•CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.		•CSC •CCEC •CAA			X
•B1.1.Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais	•B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).	•CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.		•CAA •CMCCT •CCL •CD			X
•B1.2.Recollida de información do tema a tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).							X
•B1.7.Uso e utilización correcto de diversos materiais cos que se traballa. •B1.8.Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos.	•B1.3.Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.	•CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	•CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	•CCL •CAA •CMCCT •CSC			X
•B1.11. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e	•B1.6.Respecta a variedade dos diferentes grupos humanos e valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base	•CSB1.6.1.Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos		•CSC •CAA			X

tolerante.	dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	humanos universalmente compartidos.					
•B1.12.Participación activa e constructiva na vida social.	•B1.7.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos e empregando códigos de conduta xeralmente aceptados.	•CSB1.7.1.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros.		•CSC •CAA			
		•CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.).		•CSC •CAA			X
•B1.13.A cooperación e o diálogo como valores democráticos fundamentais.	•B1.8.Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.	•CSB1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.		•CSC •CAA			

TEMA 9

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> •B4.11.Noso patrimonio histórico e cultural. •B4.12.Patrimonio da Humanidade. Elaboración dunha guía sobre os sitios e lugares Patrimonio da Humanidade. 	•B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	•CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	•CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	•CSC •CCEC •CAA			X
		•CSB4.4.2.Respecta os restos	•CSB4.4.2.Respecta os restos	•CSC			

		históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.	históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.	•CCEC •CAA			X
•B4.13.Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo.	•B4.5.Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.	•CSB4.5.1.Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.		•CSC •CCEC •CAA			X
		•CSB4.5.2.Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.		•CSC •CCEC •CAA			X

CIENCIAS DA NATUREZA

TEMA 1

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
· A organización das plantas: célula vexetal, tecidos (tipos),	B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e		CCL CSIEE			X

<p>órganos e sistemas.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Aparato vexetativo das plantas: raíz, talo e follas. Características. · Aparato reprodutor das plantas: flor, semente e froito. Características. · A fotosíntese e a súa importancia para a vida na Terra. · Uso da lupa para a observación científica. · Hábitos de respecto e coidado cada aos seres vivos. · O método científico. <p>Uso de claves dicotómicas.</p>	<p>fenómenos previamente delimitados, facendo prediccións sobre sucesos naturais integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.</p>	<p>relevante, analízaa, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.</p>		<p>CAA CD CMCCT</p>			
		<p>CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.</p>		<p>CCL CMCCT</p>			<p>X</p>
		<p>CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc).</p>		<p>CCL CSIEE CMCT CD</p>			<p>X</p>
		<p>CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.</p>		<p>CMCCT CAA CCL</p>			<p>X</p>

	B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais	CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.		CAA CSC CMCCT CSIEE			X
	B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.	CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: - Reino animal. - Reino das plantas. - Reino dos fungos. - Outros reinos.	CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: - Reino animal. - Reino das plantas. - Reino dos fungos. - Outros reinos.	CMCCT			X
	B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos (plantas) células, tecidos, órganos, aparatos e sistemas nomeando as principais características e función de cada un deles.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos (plantas) células, tecidos, órganos, aparatos e sistemas nomeando as principais características e función de cada un deles.	CCL CMCCT			X
	B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.	CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas. •		CMCCT CAA			X
		CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra. •	CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.	CMCCT CCL			X
	B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando	CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.		CMCCT			X

	interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.						
		CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados.		CMCCT CCL CD CAA			X

TEMA 2

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> · A organización dos animais: célula animal, tecidos (tipos), órganos e sistemas · Aparato e órganos representativos implicados na función de nutrición. · Aparato e órganos representativos implicados na función de relación. · Aparato e órganos representativos implicados na función de reprodución. · Hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. · O método científico aplicado á 	B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles.	CCL CMCCT	X		

alimentación dos animais. · Uso de claves dicotómicas. Planificación e realización de experiencias sinxelas.							
	B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.	CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas.		CMCCT CAA	X		
	B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigación e presentar informes en diferentes soportes.	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigación formulando problemas, enunciando hipótesis, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.		CMCCT CCL CAA CSIEE	X		
		CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións		CCL CMCCT CSC CD CAA CSIEE	X		

TEMA 3

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3

<p>A Terra no Sistema Solar.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Os ingredientes da vida. · As partes da Terra. · Niveis de organización dos seres vivos nos ecosistemas: especie, poboación e comunidade. 	<p>B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.</p>	<p>CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación de animais e plantas.</p>		<p>CMCCT CAA</p>	<p>X</p>		
<p>Materia e enerxía nos ecosistemas.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Tipos de ecosistemas: naturais (bosque, lagoa e litoral) e humanizados (cidade e pradería). <p>Protección de ecosistemas: os espazos protexidos.</p>		<p>CNB3.2.1. Explica a importancia da fotosíntese na Terra.</p>	<p>CNB3.2.1. Explica a importancia da fotosíntese na Terra.</p>	<p>CMCCT CCL</p>	<p>X</p>		
	<p>B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.</p>	<p>CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.</p>	<p>CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.</p>	<p>CMCCT CCL</p>	<p>X</p>		
		<p>CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan.</p>	<p>CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan.</p>	<p>CMCCT CCL</p>	<p>X</p>		
		<p>CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas</p>	<p>CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea</p>	<p>CMCCT CSC</p>	<p>X</p>		

		de extinción de especies.	algunhas causas de extinción de especies.				
		CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.		CMCCT	X		
	B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais	CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.		CAA CSC CMCCT CSIEE	X		

TEMA 4

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
Niveis de organización no ser humano: célula animal, tecidos (tipos), órganos e sistemas. · Saúde e enfermidade. · Enfermidades infecciosas: causas, prevención e tratamento. Os virus e as bacterias.	B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde.	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo.	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo.	CMCCT CCL CSC		X	
Enfermidades non infecciosas: causas, prevención e tratamento. · Prevención de enfermidades. Hábitos saudables para previr enfermidades.		CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.	CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.	CMCCT CCL CAA CSC		X	

<ul style="list-style-type: none"> · Coñecemento e actuacións básicas de primeiros auxilios. · Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes na aula. · Elaboración de protocolos de uso das TICs na aula. · Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e o seu poder de adición. <p>Avances da ciencia que melloran a saúde e a vida.</p>							
		CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	CMCCT CCL CAA CSC		X	
		CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.).		CMCCT CCL CSC		X	
		CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais.		CMCCT CSC		X	
	B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos	CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.		CMCCT CSC CD CAA		X	

	materiais.						
--	------------	--	--	--	--	--	--

TEMA 5

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> • Concepto de nutrición. • Dixestión. Aparato dixestivo: anatomía e fisioloxía. • Respiración. Aparato respiratorio: anatomía e fisioloxía. • Circulación. Aparato circulatorio: anatomía e fisioloxía. • Excreción. Órganos excretores: anatomía e fisioloxía. 	B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.	CMCCT		X	
	B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, cuidados etc.	CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	CMCCT CCL		X	
	B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o cuidado e mantemento do funcionamento global do		CMCCT CCL CSC		X	

	repercusións para a saúde.	corpo.				
		CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.	CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.	CMCCT CCL CAA CSC		X
		CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.		CMCCT CAA CSC		X
	B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigación e presentar informes en diferentes soportes.	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigación formulando problemas, enunciando hipótesis, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.		CMCCT CCL CAA CSIEE		X
		CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións		CCL CMCCT CSC CD CAA CSIEE		X

TEMA 6

CONTIDOS	CRITERIOS DE	ESTANDARES DE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP.	TEMP
----------	--------------	---------------	-------------------	-------	------

	AVALIACIÓN	APRENDIZAXE		CLAVE	T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> • Significado da función de relación. • Órganos dos sentidos. • Sistema nervioso. • Aparato locomotor. • Significado da función de reprodución. • Ciclo de vida. • Aparato reprodutor masculino. 	B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.	CMCCT		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Aparato reprodutor feminino. 	B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde.	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo.		CMCCT CCL CSC		X	

TEMA 7

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<p>A materia.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Cambios na materia. · Mesturas, tipos e métodos de separación. · Cambios nos corpos producidos polas forzas. · Enerxía, concepto e tipos. 	B4.1. Coñecer leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, os cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.	CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.	CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.	CMCCT CCL CD CAA			X

· A luz, características e propiedades. O son, características e propiedades.							
		CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	CMCCT CAA CSIEE			X
	B4.2. Coñecer as características das fontes de enerxía e materias primas renovables e non renovables e relacionalas co desenvolvemento enerxético e sostible.	CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química.		CMCCT CCL			X
		CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible	CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible	CMCCT CSC CCL			X
	B4.3. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos diante das forzas, a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son.	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido.		CAA CMCCT CSIEE CCL			X
		CNB4.3.2. Observa de xeito		CMCCT			X

		sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais.		CCL			
	B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia.	CNB4 4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.	CNB4 4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.	CNCCT			X
		CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.	CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.	CMCCT			X
		CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes.		CMCCT CAA CSIEE CCL CD			X
		CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	CMCCT CAA			X
		CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo.		CMCCT CSC			X

TEMA 8

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<p>Electricidade: electricidade estática e corrente eléctrica.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Circuitos eléctricos. · Magnetismo. · Magnetismo terrestre. · O imán (o compás). · Electromagnetismo: relación entre electricidade e magnetismo. 	B4.1. Coñecer leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, os cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.	CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.	CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.	CMCCT CAA CSIEE			X
	B4.3. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos diante das forzas, a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son.	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido.	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido.	CAA CMCCT CSIEE CCL			X
	B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia	CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes.		CMCCT CAA CSIEE CCL CD			X
		CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de	CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos	CMCCT CAA			X

		observación e dos materiais de traballo.	de observación e dos materiais de traballo.				
	B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica.	CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuito eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade.	CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuito eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade.	CMCCT CSIEE CCL			X
		CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo.		CMCCT			X

TEMA 9

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Máquinas. Máquinas simples. Máquinas complexas. 	B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos.	CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade.	CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade.	CCL CMCCT CSC			X
		CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	CMCCT CCL CSC CCEC			X
	B5.1. Coñecer os principios básicos que rexen as máquinas e os aparellos.	CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción		CMCCT CAA			X

		que realizan.					
		CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas.	CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas.	CMCCT CCL			X
		CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas.		CMCCT CSC			X
	B5.2. Planificar a construción de obxectos e aparellos cunha finalidade previa, empregando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados, realizando o traballo individual e en equipo e proporcionando información sobre que estratexias se empregaron.	CNB5 2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.)		CMCCT CAA CSIE			X

PLÁSTICA

TEMA 1

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
• Linguaxe propia da arte: o	• B1.1.Formular opinións cun	• EPB1.1.1.Observa e explica	• EPB1.1.2.Utiliza a	CCL.	X		

<p>punto, a liña e o plano.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “O mundo de Gaudí”: a textura, a cor, • Comunicar con imaxes: tipos de imaxes, función da imaxe. • Facendo un “selfie”: - Fotografía. Cómic • “Anímaste?": O cine de animación. • Dereito á propia imaxe: A propiedade intelectual • Saber observar: street art 	<p>criterio estético, oralmente ou por escrito, que expresen o respecto e a riqueza das achegas que ofrecen as manifestacións artísticas (plásticas, visuais ou musicais), apreciando as texturas, as formas, as liñas, as medidas e as cores.</p>	<p>aspectos, calidades e características das obras artísticas seguindo un protocolo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • EPB1.1.2.Utiliza a observación e a percepción visual para interpretar imaxes. • EPB1.1.3.Reeflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica • EPB1.1.4.Recoñece materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas • EPB1.1.5.Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo • EPB1.1.6.Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e materiais aplicados sobre soportes diferentes. 	<p>observación e a percepción visual para interpretar imaxes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • EPB1.1.4.Recoñece materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas • EPB1.1.5.Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo • EPB1.1.6.Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e materiais aplicados sobre soportes diferentes. 	<p>CCEC, CSC, CAA</p>			
	<ul style="list-style-type: none"> • B1.2.Aproximarse á lectura, a análise e a interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo de maneira crítica o significado e a función social, con capacidade para elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB1.2.1.Analiza de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (punto, rectas, planos, cores, luz e función) • EPB1.2.2.Coñece a evolución da fotografía desde o branco e negro á cor, do formato de papel ao dixital valora as posibilidades que trae consigo a fotografía. • EPB1.2.3.Recoñece os temas da fotografía • EPB1.2.4.Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando a posteriores a adecuación do encadramento ao 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB1.2.1.Analiza de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (punto, rectas, planos, cores, luz e función) 	<p>CCL, CCEC, CAA, CD</p>	<p>X</p>		

		<p>propósito inicial.</p> <ul style="list-style-type: none"> • EPB1.2.5.Recoñece o cine de animación como un xénero do cine e comenta o proceso empregado para a creación ,a montaxe e a difusión dunha película de animación ,realizado tanto coa técnica tradicional como coa técnica actual. • EPB1.2.6.Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic. • EPB1.2.7.Realiza sinxelas obras de animación para familiarizarse cos conceptos elementais da creación audiovisual: guión, realización, montaxe, son. 					
	<ul style="list-style-type: none"> • B1.3.Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación de xeito responsable para a busca, creación e difusión de imaxes fixas e en movemento 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB1.3.1.Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais(copiar, pegar, modificar tamaños, cor, brillo, contraste,...) que lle serven para a ilustración de textos • EPB1.3.2.Coñece os protocolos de actuacións para a difusión de imaxes propias ou alleas, e respecta a propiedade intelectual de cada persoa. 		CSC, CD	X		

TEMA 2

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3

<ul style="list-style-type: none"> • As emoticonas.- Os pictogramas.-Linguaxe xestual e corpora • “Todo depende da cor do cristal co que se mire”.- A cor como transmisor de información. • “Compono como poidas”. - A composición .-O equilibrio compositivo. • Cubo de Rubik.- O volume.- O espazo e a profundidade • A tridimensional idade na arte.- As técnicas escultóricas • “Feito de barro”. A cerámica.-A artesanía popular • Saber Observar - Patrimonio da Humanidade: A Unesco. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.1.Realizar producións plásticas seguindo pautas elementais do proceso creativo, experimentando ,recoñecendo e diferenciando a expresividade dos diversos materiais e técnicas pictóricas e elixindo as máis axeitadas para a realización da obra prevista. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB2.1.1.Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma adecuada, coidando o material e o espazo de uso. • EPB2.1.2.Fai composicións que transmiten emocións básicas(calma ,violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos para cada caso(claroscuro, puntos, liñas, cores etc.) • EPB2.1.3.Debuxa obxectos cotiáns, das, accións e situacións. • EPB2.1.4.Experimenta con materiais e texturas gráficas con creatividade e soltura. • EPB2.1.5.Valora os elementos e os recursos empregados para alcanzar o efecto que máis se axuste ás propias necesidades. • EPB2.1.6.Distingue e explica as características da cor en canto a súa luminosidade, tono e saturación ,aplicándoas cun propósito concreto nas súas producións. • EPB2.1.7.Obtén diversas texturas a partir da aplicación da cor. • EPB2.1.8.Executa composicións pareadas nas que aparecen as cores complementarias respectivas. • EPB2.1.9.Debuxa formas, figuras e elementos do contexto 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB2.1.1.Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma adecuada, coidando o material e o espazo de uso. • EPB2.1.6.Distingue e explica as características da cor en canto a súa luminosidade, tono e saturación ,aplicándoas cun propósito concreto nas súas producións. • EPB2.1.9.Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.). • EPB2.1.10.Explica coa terminoloxía aprendida o propósito dos seus traballos e as características dos mesmos 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CAA • CCL 	<p>X</p>	
---	---	--	---	--	----------	--

		<p>con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • EPB2.1.10.Explica coa terminoloxía aprendida o propósito dos seus traballos e as características dos mesmos 				
	<ul style="list-style-type: none"> • B2.2.Representar volumes utilizando recursos diferentes como cores, claroscuro, e planos. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB2.2.1.Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas. • EPB2.2.2.Experimenta coa superposición de planos para crear volumes. • EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade. • EPB2.2.4.Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas ,utilizando diversos tipos de materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade. • EPB2.2.4.Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas ,utilizando diversos tipos de materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CAA 		X
	<ul style="list-style-type: none"> • B2.3.Coñecer as manifestacións artísticas máis significativas que forman parte do patrimonio artístico e cultural, e adquirir unha actitude de respecto e valoración dese patrimonio. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB2.3.1.Recoñece,respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural y artístico español, nomeadamente aquelas que foron declaradas Patrimonio da Humanidade. • EPB2.3.2.Aprecia as posibilidades que ofrecen os museos de coñecer obras d arte exportas neles e goza con elas. • EPB2.3.3.Coñece algunha profesión do ámbito artístico, 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB2.3.1.Recoñece,respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural y artístico español, nomeadamente aquelas que foron declaradas Patrimonio da Humanidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC 		X

		<p>interésase polas características do traballo de artistas e artesáns ou artesás ,e goza como público coa observación das súas producións.</p>					
	<ul style="list-style-type: none"> • B2.4.Utilizar as TIC para a busca e tratamento de imaxes ,como ferramentas para deseñar documentos. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB2.4.1.Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias. • EPB2.4.2. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar, modificar tamaño, cor, brillo, contraste etc.) que serven para a ilustración de textos. • EPB2.4.3. Elabora e prepara documentos propios da comunicación artística (carteis, guías ou programas). 					X
	<ul style="list-style-type: none"> • B2.5.Realizar producións plásticas participando con interese e aplicación no traballo individual ou de forma cooperativa, respectando os materiais, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade ,e apreciando a correcta e precisa realización dos exercicios e das actividades, a orde e a limpeza, o respecto polas normas, as regras e os/as compañeiros/as. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB2.5.1. Produce obras plásticas logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir una finalidade determinada. • EPB2.5.2. Respecta os materiais, os utensilios e os espazos. • EPB2.5.3. Aмосa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo, respectando as iniciativas de cada compañeiro/a • EPB2.5.4.Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, 					X

		precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades.					
--	--	---	--	--	--	--	--

TEMA 3

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> • Trazamos liñas -Útiles básicos para el debuxo xeométrico: regla, compás, semicírculo, escuadra y cartabón -Líneas xeométricas elemental es : recta, semirrecta y segmento. - Mediatriz -Manexo de escuadra y cartabón • Desde todos los ángulos -Ángulos, - Bisectriz -Suma y resta de segmentos -Suma y resta de ángulos • Divide y vencerás. - Todo me sal redondo : a circunferencia - División de una circunferencia en partes iguales -Teorema de Tales • Polígonos -Triángulos - Cuadriláteros • Construtor de Estrelas -Pentágono - Polígonos estrelados • ¿Nos situamos? 	<ul style="list-style-type: none"> • B3.1.Identificar conceptos xeométricos na realidade que rodea o alumnado, en relación cos conceptos xeométricos recollidos na área de matemáticas coa súa aplicación gráfica. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos. • EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón. • EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico. • EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás. • EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás. • EPB3.1.6. Traza círculos co compás coñecendo o raio. • EPB3.1.7. Divide a circunferencia en dúas, tres, catro e seis partes iguais, utilizando o material propio do debuxo técnico. • EPB3.1.8. Aplica a división da circunferencia á construción de estrelas e elementos florais aos que posteriormente lles dá cor. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos. • EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón. • EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico. • EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás. • EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás. • EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón. • EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplícalo 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CAA • CMCC T 			X

<p>-Escala -Mapas</p> <ul style="list-style-type: none"> Saber observar <p>-Fractales -Redes modulares na Natureza</p>		<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.9. Continúa series con motivos xeográficos (rectas e curvas) utilizando una cuadrícula propia facilitada cos instrumentos propios do debuxo técnico. EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón. EPB3.1.11. Analiza a realidade descompóndoa en formas xeométricas básicas e trasladándoa a composicións bidimensionais. EPB3.1.12. Identifica nunha obra bidimensional formas xeométricas simples. EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente. EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplícalo cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso da cuadrícula. EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes. 	<p> cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso da cuadrícula.</p> <ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes. 				
	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Iniciarase no coñecemento e no manexo dos instrumentos e dos materiais propios do debuxo técnico, e empregalo adecuadamente. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB3.2.1. Coñece e aprecia o resultado da utilización correcta dos instrumentos de debuxo, e valora a precisión dos resultados. 		<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA CMC CT 			X

VALORES CÍVICOS E SOCIAIS

TEMA 1

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> • O noso autoconcepto. • Os trazos da personalidade. • A resiliencia. • As estratexias de reestruturación cognitiva. • A respectabilidade e a dignidade persoal. • O traballo en equipo. • A regulación dos sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.1.3. Coñece e asume os rasgos característicos da súa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.1.3. Coñece e asume os rasgos característicos da súa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente. 	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> • B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva. 		<ul style="list-style-type: none"> • CAA 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSIEE 	X		

		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.2.3. Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.2.3. Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE • CCL 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> • B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL • CSIEE 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da execución das tarefas. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CAA • CSIEE 	X		

TEMA 2

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> • A autonomía persoal e a autoestima. • Seguridade nun mesmo. • Confianza nas propias posibilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 	X		

<ul style="list-style-type: none"> • A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. • A iniciativa e o emprendemento. • A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. • Tolerancia a frustración. 							
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> • B1.5. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisións persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 	X		
	<ul style="list-style-type: none"> • B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE • CCEC 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CAA • CSIEE 	X		
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB1.6.3. Razo a importancia da iniciativa privada 		<ul style="list-style-type: none"> • CSIEE 	X		

		na vida económica e social.					
--	--	-----------------------------	--	--	--	--	--

TEMA 3

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar e argumentar. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. A aserción. O diálogo. A escoita activa. O altruísmo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC CCL 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo. 		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE 		X	

	inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.						
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B2.3. Empregar a aserción. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.3.2. Autoafirmase con respecto. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC • CSIEE 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B2.4. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.4.1. Infire e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.4.2. Utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC • CSIEE 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B2.5. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.5.1. Interacciona con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.5.1. Interacciona con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL • CSIEE 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.5. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC • CSIEE 		X	

		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 		X	
--	--	--	--	--	--	---	--

TEMA 4

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> • A empatía. • Os estereotipos. • As consecuencias dos prexuízos. • Identificación, axuizamento crítico e rexeitamento das situacións de marxinação. • Creación de textos, empregando a linguaxe verbal e non verbal, para comunicar en diferentes soportes as conclusións de investigacións realizadas sobre situacións do seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.5. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.5.1. Interacciona con empatía. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL • CSIEE 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. • Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. • A interdependencia positiva e a participación equitativa. • As condutas solidarias. • Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.6. Analizar criticamente as consecuencias dos prexuízos sociais, reflexionando sobre os problemas que provocan e o seu efecto nas persoas que os sofren. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.6.1. Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.6.1. Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 		X	

a convivencia frutífera no ámbito social.							
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.6.2. Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.6.2. Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC • CCEC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CCEC • CSC • CD • CAA 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 		X	
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. 		<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CSIEE • CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais. 	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CSIEE • CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.2.4. Emprega destrezas 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC 			

		de interdependencia positiva.		<ul style="list-style-type: none"> • CSIEE • CAA 			
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.3.2. Infere a necesidade das normas da súa comunidade educativa. 		<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CSC 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC • CSIEE 		X	
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC 		X	

TEMA 5

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> • A resolución de conflitos. • A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. • As fases da mediación formal. • Conceptualización do dilema 	<ul style="list-style-type: none"> • B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X

<p>moral.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resolución de dilemas morais. 	<p>persoais.</p>						
<ul style="list-style-type: none"> • Os dereitos e deberes. • A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. • Os valores sociais e a democracia. 		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.6. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.7. Comprender o que é un dilema moral e resolver dilemas morais para detectar prexuízos 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CLC 			X

	relativos ás diferenzas culturais.						
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades... 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades... 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión realizando traballos de análise e síntese. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC 			X

		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE • CCL 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.10.1. Axuiza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os dereitos e deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organizacións e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.11.1. Axuiza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL 			X

		servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.				
	• B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española.	• VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española.		• CSC • CCL			X
		• VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.		• CSC • CSIEE			X
		• VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.		• CSC • CSIEE			X

TEMA 6

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS EXISIBLES	COMP. CLAVE	TEMP		
					T1	T2	T3
<ul style="list-style-type: none"> Os servizos públicos e bens comúns. Defensa, identificación, aprecio, respecto e coidado dos bens comúns e dos servizos públicos: contribución da cidadanía a través dos impostos. A responsabilidade social. 	• B3.13. Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e aos bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos.	• VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.	• VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.	• CSC • CCL • CSIEE			X
<ul style="list-style-type: none"> A xustiza social. Fontes de enerxía renovables e non renovables. 		• VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a	• VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais	• CSC • CCL			X

<ul style="list-style-type: none"> • Realización e interpretación de gráficos sinxelos. • Rutinas individuais para mellorar a calidade de vida. • Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar, seleccionar, elaborar a información e presentar conclusións. • Os primeiros auxilios. • Condutas responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. • Busca, selección, análise e elaboración de información en relación cos accidentes de tráfico. 		calidade de vida dos cidadáns e cidadás.	que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás.				
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC • CD • CCL • CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.14. Valorar o uso responsable das fontes de enerxía no planeta concienciándose do respecto ao contorno e desenvolvendo a capacidade crítica cara aos acontecementos que o modifican. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.14.3. Realiza traballos 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL 			X

		creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CAA • CSIEE 			
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CD • CMCT • CCEC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.15. Ser capaz de realizar primeiros auxilios e tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.16. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías. 		<ul style="list-style-type: none"> • CD • CSC 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.16.2. Analiza e enxuíza criticamente os contidos do contorno dixital. 		<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSC 			X
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.17. Analizar criticamente a influencia da publicidade sobre o consumo empregando as novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario. 		<ul style="list-style-type: none"> • CD • CSC • CSIEE 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC • CD 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuizando criticamente hábitos de consumo 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL 			X

		innecesario.		<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CSIEE 			
	<ul style="list-style-type: none"> • B3.18. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE • CAA 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL 			X
		<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> • VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCL • CSIEE 			X

METODOLOXIA:

Partimos de que os alumnos/as teñen que ser un elemento activo no proceso de aprendizaxe. Tendo en conta o impacto das novas tecnoloxías e a globalización, ten que ser diferente o seu xeito de aprender, de comunicarse, de concentrar a súa atención ou de abordar unha tarefa. Así mesmo ao pertencer a unha sociedade máis aberta, global e participativa debemos dirixir a aprendizaxe cara a conseguir que os alumnos cheguen a ser cidadáns acordes co perfil que se demanda, primando a colaboración e o traballo en equipo.

Pretendemos un enfoque centrado non só nas habilidades cognitivas senón tamén favorecer o pensamento crítico, a creatividade, a capacidade de comunicación, etc.

Neste sentido imos indicar as estratexias, procedementos, accións, etc. que se van levar a acabo nas diferentes disciplinas, deixando constancia de que se pode variar, en función do grao de idoneidade que se consiga.

- Será fundamentalmente comunicativa, inclusiva, activa e participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave.
- Permitirá integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.
- Axudarlle ao alumnado a organizar o seu pensamento favorecendo nel a reflexión, a crítica, a elaboración de hipóteses e a tarefa investigadora a través dun proceso no que cada un asume a responsabilidade da súa aprendizaxe, aplicando os seus coñecementos e habilidades a proxectos reais.
- Favorecerase o descubrimento guiado, a resolución de problemas, o traballo por retos e a cooperación.
- Centrarse na funcionalidade, orientando as aprendizaxes para a súa aplicación en diferentes contextos.
- Procurarase que o alumnado aprenda a aprender, participando na planificación do traballo.
- Metodoloxías activas e contextualizadas, introducindo estratexias interactivas, proxectos colaborativos co uso das novas tecnoloxías, empregando os recursos da aula Abalar.
- Uso dunha linguaxe sinxela, clara e estruturada na presentación dos novos contidos.
- Gradación de contidos acordes co currículo.
- Dotar aos contidos dun enfoque global, interdisciplinar e integrador promovendo a

globalización, para que contribúan ao desenvolvemento persoal e social do alumnado.

- Selección de contidos que reforcen o aprendido nos cursos precedentes e abran o coñecemento cara aos novos.
- Gradación das actividades.
- Énfase nos procedementos e técnicas de aprendizaxe.
- Atención á diversidade do alumnado e sensibilidade pola educación en valores.
- Favorecerase o traballo cooperativo e a resolución pacífica de conflitos.
- Uso das estratexias metodolóxicas básicas de desenvolvemento en espiral e globalización.
- Metodoloxía global e activa, potenciando a construción de aprendizaxes significativas.
- Autorregulación das aprendizaxes por parte do alumnado para intentar transformar as súas capacidades mentais en habilidades académicas.
- Modelos de ensino aprendizaxe que atendan á diversidade, ritmos evolutivos e de capacidades intelectuais.
- Fomento do traballo do alumno fóra da aula para potenciar novas inquiredanzas e novas situacións de aprendizaxe, e que as familias se involucren no proceso de ensino (solicitando diversas tarefas para distintos proxectos, apoio ou reforzo,...).
  - Traballaremos pola inserción dos alumnos no entorno social no que viven e pola aceptación das diferenzas sen discriminación.
  - Priorizaranse técnicas cooperativas e a dinámica grupal no traballo diario, para fomentar a afectividade e a socialización.
  - Incluír o uso das tecnoloxías da información e comunicación no proceso de ensino- aprendizaxe.
  - Fomentar e respectar os tempos de lectura como mecanismo básico de aprendizaxe.
  - Prestar atención á relación entre todos os membros da Comunidade Educativa.

AVALIACIÓN

DESEÑO AVALIACIÓN INICIAL

O deseño da avaliación inicial está dirixido a detectar o alumnado que precisa da aplicación de medidas, tanto a nivel individual como colectivo. Ao inicio do curso comprobarase o nivel de coñecementos previos do grupo mediante unha avaliación inicial cuxos resultados se terán en conta á hora de adecuar o nivel de partida do proceso de ensino-aprendizaxe e, en consecuencia, non afectará ás cualificacións.

Adicaranse algunhas sesións durante as dúas primeiras semanas do curso para constatar en que medida o alumnado executa as competencias necesarias para o seguimento da programación.

Os instrumentos para realizar a dita avaliación poden ser os seguintes:

- Observación sistemática.
- Cuestionarios.
- Probas específicas.

Unha vez corrixidas as probas, obtererase a referencia para adecuar o nivel de esixencia dos estándares de aprendizaxe e aplicar as medidas de atención á diversidade que estaban previstas segundo os resultados da avaliación final do curso anterior ou, no seu caso, adoptar aquelas outras que se consideren necesarias.

PROCEDIMENTOS DE AVALIACIÓN:

A avaliación será continua e global.

Terase en conta o progreso xeral do alumno/a, sen perder como referente os estándares de aprendizaxe.

Os procedementos serán, entre outros, os seguintes:

- Observación sistemática do progreso do alumnado.
- Conversas sobre os aspectos difíciles de observar en coordinación co profesorado que incide no alumnado.
- Corrección de exercicios e tarefas escritas, orais, individuais e/ou colectivas.
- Corrección por parte do sistema das actividades SCORM propias do EVA E-Dixgal e dos cursos creados na aula virtual do colexio.
- Fichas individuais nas que se recolle e valora a aprendizaxe do alumnado.
- Todas as tarefas que realizan os alumnos, en diferentes soportes, a súa actitude

ante o traballo, interese, preguntas, participación, atención, comportamento,...

- Probas escritas en soporte papel e dixital.
- Observación de tarefas realizadas, en varios soportes
- Autoavaliación e coavaliación dirixidas.
- Cadernos de traballo: valorando a presentación, limpeza, expresión escrita,

ortografía, uso de fontes de información, uso de gráficos, esquemas, etc., coñecementos que recolle, desenvolvemento das actividades, autocorrección de erros, etc. tendo en conta a organización do mesmo xa que se empregan coma unha especie de portafolios onde van pegando as diferentes tarefas, propostas de traballo, etc. para que teñan todo ordenado.

- Portfolio dixital, valorando a organización e clasificación das tarefas ou traballos (tanto individuais como colaborativos), a relación dos traballos coas tarefas encomendadas e os obxectivos propostos, os avances producidos na aprendizaxe, os coñecementos relacionados coas habilidades e destrezas TIC postos en práctica, a calidade e orixinalidade dos materiais e recursos utilizados, etc.

- Exposicións: como presenta o tema, se o domina, se responde ás preguntas con precisión, se amosa que traballou as temáticas.

Cada trimestre realizaranse probas globais para comprobar o desenvolvemento das CCBB, tomando como referencia os CA e os estándares de aprendizaxe. Previamente e periodicamente, iranse realizando probas.

- Analizaranse os cadernos de traballo: valorando a presentación, limpeza, expresión escrita, ortografía, uso de fontes de información, uso de gráficos, esquemas, etc., coñecementos que recolle, desenvolvemento das actividades, auto-corrección de erros, etc. tendo en conta a organización do mesmo xa que se empregan coma unha especie de portafolios onde van pegando as diferentes tarefas, propostas de traballo, etc. para que teñan todo ordenado.
- Valoraranse a realización de propostas de traballo para expoñer, o aporte de materiais solicitados ou por propia iniciativa...: como presenta o tema, se o domina, se responde ás preguntas con precisión, se amosa que traballou a temáticas,...
- En traballos cooperativos, proxectos, etc. se participa aportando ideas, se asume responsabilidades, se é quen de reflexionar sobre a información,...
- Nas probas escritas: avaliarase a gramática, o desenvolvemento da comprensión lectora, se inclúe o vocabulario axeitado,...
- Valorarase a presentación de tarefas propostas (mediante control diario) e resolución das mesmas.

- Tamén se realizará a análise das producións dos alumnos, resumos, traballos de aplicación e síntese (en diversos soportes) cadernos de aula, textos escritos e orais, procesadores de texto,.... tendo en conta tamén a caligrafía, ortografía,...

CRITERIOS CUALIFICACIÓN:

A porcentaxe asignada a cada apartado é o seguinte:

Áreas	Contidos (probas de todo tipo, non só controis)	Traballo diario	Interese, Actitude e Comportamento
Matemáticas	70%	20%	10%
Linguas	70%	20%	10%
C. N e C.S.	70%	20%	10%
Plástica e visual	30%	40%	30%
V. Cívicos	40%	30%	30%

A cualificación global de cada área obterase sumando as diferentes porcentaxes, sendo o aprobado 50%, é dicir, un 5 sobre 10.

MELLORAS PROPOSTAS NA MEMORIA DO CURSO ANTERIOR:

Non se resalta ninunha proposta de mellora na memoria do curso pasado.

CONTRIBUCIÓN AOS PLANS DO CENTRO:

PROXECTO LECTOR E LINGÜÍSTICO

A lectura é un factor esencial do enriquecemento intelectual e constitúe unha actividade clave na educación por ser un dos principais instrumentos de aprendizaxe, cuxo dominio abre as portas a novos coñecementos. A comprensión lectora, ademais de ser un instrumento de aprendizaxe, é un requisito indispensable para que o alumno sinta gusto pola lectura.

O fomento da lectura e o desenvolvemento da comprensión lectora serán impulsados, non só desde as áreas de Lingua e Literatura Galega e Lingua Castelá e Literatura, senón a través das actividades específicas de todas as áreas así como levando a cabo as propostas dos outros equipos, actividades complementarias,...

Os propósitos da lectura son moi diversos e están sempre ao servizo das necesidades e intereses do lector. Lese para obter información, para aprender, para comunicarse, para divertirse, para vivir outras realidades. Todas estas finalidades da lectura deberán terse en conta á hora de traballar na aula, e deberán desenvolveranse estratexias que lle faciliten ao alumno a súa consecución.

Os obxectivos que se pretenden lograr son os seguintes:

- Espertar e aumentar o interese do alumnado pola lectura.
- Potenciar a comprensión lectora desde todas as áreas do currículo.
- Formar lectores capaces de desenvolverse con éxito no ámbito escolar.
- Lograr que a maioría do alumnado descubra a lectura como un elemento de goce persoal.
- Fomentar no alumnado, a través da lectura, unha actitude reflexiva e crítica ante as manifestacións do contorno.
- Usar as bibliotecas para a busca de información / investigación e aprendizaxe e como fonte de pracer.
- Utilizar Internet para buscar lecturas, sexa en formato PDF ou EPUB, sempre en páxinas autorizadas como as bibliotecas do Instituto Cervantes, as mediatecas do Consello da Cultura Galega, a Asociación de Tradutores en Lingua Galega., etc.
- Iniciarse na utilización de E-Readers, como pode ser o Callibre, que forma parte do software dos ultraportátiles Abalar.

É fundamental transmitir aos alumnos o entusiasmo pola lectura para lograr facer lectores capaces e motivados.

É moi importante a elección dos textos cos que se vai traballar. Estes han de ser motivadores e axeitados ao nivel dos lectores. Na aula cóntase tamén cunha pequena biblioteca. Traballarase a identificación da estrutura dos diferentes textos, as ideas principais e secundarias, o sentido dos distintos parágrafos e as relacións que entre eles se establecen.

Os textos serán elixidos en función dos seguintes criterios:

- Grao de maduración do proceso lector
- Elección de temas atractivos e interesantes para os alumnos
- Aumento da dificultade dos textos ao longo do curso
- Textos variados en canto a contidos e aos xéneros literarios
- Elección do tipo de letra axeitada
- Ilustracións atractivas e motivadoras.

Hai que destacar, tamén, a importancia da lectura en voz alta na comprensión lectora,

xa que, a través dela, estímúlase a recreación de sentimentos e de sensacións, ao mesmo tempo que serve como vehículo de ideas. A automatización dun bo ton, unha correcta pronunciación e unha axeitada velocidade lectora son imprescindibles para que os nenos poidan consolidar a comprensión lectora.

O Proxecto Lector do Centro será o eixe vertebrador das actividades de fomento da lectura, escritura e comprensión lectora. Nel están recollidas as actividades que se levarán a cabo, tanto na aula como na Biblioteca que será un pilar clave na consecución dos obxectivos establecidos.

Así mesmo participarase en todas as actividades propostas para o nivel dentro do Plan Anual de Lectura, baixo o título "O cine" e as do PLC que se englobaron dentro do plan de traballo do Equipo da Biblioteca.

Ademais asistirase ou planificaranse no centro diferentes actividades de animación á lectura, empregando un libro base, obradoiros de banda deseñada... ademais de participar en todas as que se leven a cabo no centro por mor de diferentes conmemoracións, celebracións, Semana da Lectura, Semana do Cine,...

De acordo co especificado as tarefas encamiñaranse a:

- Traballar a produción de textos orais e escritos.
- Traballar a comprensión dos enunciados de exercicios, tarefas, textos de proxectos, ...
- Reforzar e profundar a aprendizaxe da busca de información: diccionario, enciclopedia biblioteca, ordenador, etc.
- Fomentar a achega de noticias de prensa, revistas, etc. ás aulas por parte do alumnado e achegar a prensa como medio de información á lectura cotiá.
- Produción de textos continuos (descricións, contos, poemas, etc.) e descontínuos (esquemas, táboas, gráficos...)
- Fomentar a autonomía no traballo por parte do alumnado aportándolles estratexias que lles permitan desenvolver as súas capacidades.
- Potenciar o traballo cooperativo como medio para desenvolver as competencias básicas.
- Fomentar a comunicación e expresión oral de textos por medio da lectura en voz alta para os demais, tanto do propio grupo como doutros.

Así mesmo deben ter un modelo lector que consistirá en que os profesores leamos en voz alta, con corrección, pequenos textos, audicións,...

Introduciranse as TIC como recurso para mellorar a competencia lingüística, dixital e o tratamento da información (ABALAR) e asistirán ao longo do curso á biblioteca, en

diferentes tempos.

Para intentar formar lectores críticos solicitaráselle ou subministrarlles outros tipos de información: publicidade, catálogos de electrodomésticos, prensa, etc.

Participarase nas actividades programadas polo Equipo da Biblioteca incluídas no plan anual de lectura e nas programadas polo EDLG.

Participación en actividades complementarias de fomento da lectura programadas pola Administración e outros organismos seleccionadas previamente e de xeito responsable.

Potenciarase a participación propia (tempo reservado no horario, pasaporte da lectura, ...) das familias para lectura de contos, conta contos,... solicitando a súa participación para tempos de recreo, Semana da Lectura, conmemoracións, outros tempos,...

Participarase tamén na actividade de “mochilas viaxeiras” e “caderno viaxeiro” proposta dende o Equipo da biblioteca, traballando tamén dende a aula co obxectivo de implicar tamén ás familias.

Diariamente elabóranse actividades propostas nos textos, polo profesorado (de elaboración propia, de diferentes actividades, internet, Abalar,..) que se corríxen, para todos nos taboleiros e despois revísanse individualmente ou outras específicas e diferenciadas para cada alumno.

Como mínimo, unha vez á semana, fanse ditados. Ao rematar, cada alumno, mirando polo texto correcto, revisa e corríxe se hai palabras non escritas correctamente. A continuación intercambian os cadernos de traballo e revísaos un compañeiro. Por último a profesora titora é a que o revisa. Foméntase a escritura libre, sobre temas propostos: narracións, descricións,... Como mínimo elaboran unha actividade deste tipo cada quince días.

Das diferentes actividades complementarias que se realizan, encoméndaselle a tarefa de realizar un pequeno traballo sobre a mesma que debe incluír como mínimo: contexto de lugar e tempo, idioma empregado, quen, onde,... se desenvolveu, tipo de actividade, síntese do contido e valoración persoal.

Algúns dos traballos realizados con fotos ou vídeos das actividades cólganse no blogue ou incluíranse na revista de final de curso se se elabora.

Tamén se realizan pequenas narracións, descricións, cómics, esquemas,... de diferentes situacións e temáticas.

Coincidindo coas diferentes conmemoracións, festividades, etc. traballarase a recolleita de ditos populares, refráns, adiviñas, receitas,... iniciando xa en datas próximas os referentes ao outono de acordo co **Proxecto Lingüístico do Centro**. Tamén se fomentará tendo en conta as actividades a realizar referentes aos oficios nas que se trata

de implicar tanto aos alumnos coma ás familias.

Participarase nas actividades que dende o **equipo de Dinamización da Lingua Galega**, e actuando coordinadamente cos outros equipos (Tics, Biblioteca..), axuden a que os alumnos gusten da lectura.

Coincidindo coas diferentes conmemoracións, festividadeas, etc. traballarase a recolleita de ditos populares, refráns, adiviñas, receitas, etc.

De acordo co Proxecto Lector tamén se traballará nas actividades relacionadas co tema “A auga”.

PLAN TICS

Á hora de traballar cos alumnos nas TIC, hai que ter presentes, o grao de competencias tecnolóxicas e intelectuais apropiado e as súas características e necesidades.

Neste curso teremos que ter en conta o comezo do desenvolvemento do Plan Dixital do Centro. Os dous obxectivos marcados neste plan son os de:

- Aumentar o emprego da aula virtual do centro para a realización de tarefas e probas de avaliación para a súa cualificación a través da contorna Moodle.
- Desenvolver proxectos colaborativos e interdisciplinares empregando a rede Ageiro.

Dende o noso curso traballaremos activamente para colaborar na consecución destes obxectivos.

Neste nivel participase no “Proxecto Edixgal”.

Despois do inicio no curso 2010-11 da implantación do PROXECTO ABALAR continúaase a desenvolver nos dous niveis do ciclo.

A dotación das aulas é dun ultra portátil para cada alumno, un portátil para o posto do profesorado, un taboleiro dixital interactivo e un carro de carga.

A posta en marcha deste proxecto fíxonos reflexionar sobre o modelo de ensinanza que pretendemos e sobre como debemos afrontar este reto, o que conleva / conlevou a unha modificación nas programacións didácticas das distintas áreas, non tanto a nivel de contidos senón no aspecto organizativo e metodolóxico.

Este proxecto está orientado ao cambio de modelo de aula/centro educativo tradicional a un novo modelo de aula /centro educativo dixital.

A LONGO PRAZO	A CURTO PRAZO
<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar o cambio da aula de informática á informática na aula. • Fomentar o cambio dunha aprendizaxe máis pasiva á unha aprendizaxe máis activa, interactiva, colaboradora e de investigación. • Fomentar o uso da informática para ensinar e deixar atrás o ensinar informática. 	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de contidos dixitais adaptados ao currículo. • Catalogación dos recursos dixitais, por áreas. • Elaboración, busca, selección,... de modelos de actividades específicas para cada área que contribúan ao desenvolvemento das competencias básicas.

TIPOLOXÍA DAS ACTIVIDADES

A continuación descríbense algún tipos de actividades que se realizarán ao longo do curso, orientadas a:

Actividades de apoio, reforzo ou perfeccionamento para as diferentes áreas: Matemáticas, Linguas, Ciencias Naturais, Ciencias sociais, Idiomas, Plástica e Visual e Valores Sociais e Cívicos.

Reforzar algúns coñecementos conceptuais ou procedimentais que se están a traballar ao longo da semana ou quincena na aula.

Busca dunha maior autonomía no traballo, preparación para a vida laboral: Procesador de Textos, Base de Datos, aplicacións propias.

Potenciación da creatividade, imaxinación e fantasía literaria coa utilización de programas específicos.

Adquisición de coñecementos novos: uso de libros electrónicos con programas tipo Libre Office 3.3 Impress, estudio de determinados temas a través de CD multimedia ou investigando en enderezos da rede que se lles proporcionen.

Internet e a busca de información. Navegación. Depuración da información.

As actividades irán encamiñadas :

- Extraer información de libros e documentos en formato impreso e dixital.
- Visualizar e interpretar imaxes , vídeos, presentacións, animacións,...
- Crear textos, presentacións, de forma individual ou colectiva, baseados en temas concretos e cunhas pautas previas
- Recoller datos da observación directa, de enquisas , de gráficas...
- Rexistrar datos en táboas , gráficos ...
- Calcular resultados a partir de datos.
- Elaborar táboas de datos.
- Practicar exercicios matemáticos con materiais e aplicacións informáticas.
- Formular preguntas sobre un tema, elaborar cuestionarios .
- Rexistrar datos despois de actividades de manipulación ou visualización (recollida de datos de temperaturas , choivas, ..)
- Realización de viaxes a sitios virtuais.
- Crear mapas impresos ou dixitais.
- Realización de traballos de investigación a través de preguntas dadas, usando material impreso e enlaces web dados.
- Elaborar presentacións dos traballos: murais impresos ou dixitais, textos, presentacións,...
- Visitar museos /exposicións virtuais.
- escoitar programas de radio, conferencias, concertos, historias correspondentes a distintas manifestacións socioculturais.
- Producir e crear imaxes ou murais físicos o virtuais.
- Tomar notas de exposicións, presentacións e/ou traballos de grupo.
- Responder a preguntas (escritas ou presentadas dixitalmente), cuestionarios, test...
- Clasificación de materiais completando ou realizando táboas, esquemas,...
- Preparación de traballos, exposicións dos mesmos.
- Estudo individualizado.
- Debater sobre temas de actualidade e expoñer distintos puntos de vista.
- Crear murais ou ilustracións físicas ou virtuais a partir de pautas prefixadas.
- Redactar informes en grupo sobre un tema, usando textos ou elementos multimedia.
- Realizar investigación sobre temas dados usando soportes dixitais (webquest, cazas do tesouro,...)
- Redactar informes sobre temas previamente fixados usando elementos

multimedia (presentación, historias, contos dixitais...)

- Iniciación ao uso do BLOG (creación dun blog de aula).
- Elaborar presentacións de traballos.

PLAN CONVIVENCIA

Na explicitación de valores tense en conta que van condicionar toda a actividade a realizar na aula e no colexio por todos e cada un dos membros da comunidade educativa.

Partindo do respecto aos dereitos e liberdades recoñecidos na Constitución, a meta é lograr un ensino de calidade e en liberdade, capaz de dar resposta ás necesidades formativas dos alumnos, e o desexo de contribuír ao desenvolvemento dunha educación integral, polo que o que se pretende fomentar é:

- A transmisión e posta en práctica de valores que favorezan a liberdade persoal, a responsabilidade, a cidadanía democrática, a solidariedade, a tolerancia, a igualdade, o respecto e a xustiza, así como que axuden a superar calquera tipo de discriminación.

- A adquisición de actitudes tolerantes e solidarias, ten no colexio e na aula, un interese particular debido ás diferenzas culturais e nalgúns casos lingüísticas que son frecuentes entre o alumnado así como polos alumnos con NEE e NEAE que se escolarizan no centro e na aula polo indicado no punto 1.

- O esforzo individual e a motivación do alumnado.

- A educación para a prevención de conflitos e para a resolución pacífica dos mesmos, así como a non violencia en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social.

- O desenvolvemento da igualdade de dereitos e oportunidades e o fomento da igualdade efectiva entre homes e mulleres.

Os valores están presentes en todas e cada unha das actividades que se realizan na aula e no centro e que se desenvolven e traballan dunha maneira máis específica e concreta a través dos contidos actitudinais (valores, actitudes e normas) en cada un dos bloques de contidos das áreas curriculares e nos contidos transversais integrados tamén en cada unha.

Consideramos prioritarios "macrovalores", a partir dos cales traballaremos todos os demais sendo comúns aos dous niveis. Son os seguintes:

- ✓ Desenvolvemento da autonomía.

- ✓ Respecto a:

- Membros da Comunidade Educativa.

- Á diversidade.
- Outras linguas e culturas.
- Patrimonio Cultural.
- Medio Ambiente no que vivimos

- ✓ Espírito crítico.
- ✓ Valoración do esforzo persoal e colectivo
- ✓ Creación dunha imaxe real e positiva de si mesmos.
- ✓ Coñecemento e práctica dos aspectos que conlevan ao traballo en grupo e

normas que o rexen.

✓ Aprecio polos valores básicos que rexen a vida e a convivencia. É intención primordial o fomento do respecto, a tolerancia e o diálogo e a aceptación de desigualdades como valores fundamentais.

- ✓ Coeducación en todos os niveis.

✓ A partir destes traballaranse outros valores como: confianza, tolerancia, solidariedade, esforzo, amizade, cooperación, non- violencia e paz, iniciativa creadora, crítica construtiva,...

Ademais de traballar o exposto na aula, tamén se traballa nos tempos de receo xa que diariamente xorden pequenos incidentes e ademais actúan como mediadores e monitores nestes tempos; participárase nas diferentes tarefas, actividades,... que se organizan para todo o centro aproveitando as actividades programadas para días conmemorativos, tales como: Magosto, Día do Peón, Semana da Ciencia, Día da Paz, Día do Libro, Semana da Lectura, Semana do cine, Constitución e Estatuto de Autonomía, Día da árbore, campaña de lectura...

Así, o tratamento transversal, levarase a cabo tendo en conta:

- Os temas transversais non se circunscriben a un área/disciplina determinada, senón que afectan a diferentes ámbitos da vida e traballaranse desde as diversas perspectivas que ofrecen as distintas áreas.

- Para a súa concreción teremos en conta a capacidade dos alumnos para asumilos, a súa idade e a súa situación evolutiva de acordo cos obxectivos propostos.

- Partindo do matiz de significado de cada un, sinálanse os obxectivos e enuméranse actividades que se realizarán para tratar especificamente estes temas a pesar de que se traballan diariamente a nivel de aula e centro segundo o indicado e en función de actividades realizadas ou a realizar e de situacións concretas.

- ✓ **Educación medioambiental:** coa finalidade de que os alumnos comprendan as relacións co medio no que están/estamos inmersos e coñezan os problemas ambientais e

as solucións individuais e colectivas que poden axudar a mellorar o entorno.

- Comprender e producir mensaxes orais e escritos que versen sobre temas relacionados co mantemento do medio ambiente.
  - Achegar ideas e posibles solucións que comporten un compromiso persoal para a mellora e mantemento do medio ambiente.
  - Recoñecer a importancia de reciclar materiais como modo de contribuír ao mantemento do medio ambiente.
  - Mostrar respecto por todas as especies animais e vexetais, especialmente por aquelas que están en perigo de extinción.
  - Ofrecer coidados e respectar aos animais e vexetais, fomentando a concienciación de que forman parte do patrimonio.
- Actividades: incidir no medio ambiente como ben común, que engloba dende o patio do colexio, papeleiras, parque,... ata a realidades máis lonxanas, reciclaxe (clasificación de material funxible en distintos contedores: papel, pilas, material de plástico e vidro que previamente separamos na aula, tendo a responsabilidade de depositalos nos colectores correspondentes en quendas de 2 alumnos) e actividades na natureza: día da árbore (plantación), obradoiros de reciclaxe,...

✓ **Educación nos Dereitos Humanos e para a Paz:** no centro convivimos moitas persoas con intereses non sempre similares polo que é un lugar idóneo para aprender actitudes básicas de convivencia: solidariedade, tolerancia, respecto á diversidade e capacidade de diálogo e de participación social. Partimos dun concepto de Paz non só como ausencia de guerra, senón tamén como as relacións harmónicas entre os grupos e persoas.

- Coñecer, comprender e aplicar as normas que rexen o intercambio comunicativo sabendo respectar e aceptar as achegas dos demais.
- Valorar e recoñecer os esforzos individuais e colectivos para evitar mensaxes discriminatorias.
- Recoñecer e valorar a propia agresividade, entendida como decisión, audacia, como unha forma positiva de autoafirmación da personalidade e canalizala cara a condutas que favorezan o ben común.
- Desenvolver relacións de diálogo, de paz e harmonía no ámbito escolar e en todas as relacións cotiás.
- Estimar e valorar a lingua oral e escrita como medio de establecer e mellorar a comunicación cos demais.
- Apreciar e valorar a diversidade cultural como mostra de apertura cara á

outras culturas diferentes á propia.

- Respetar os distintos modelos de familia e valoralos todos de igual xeito.

- Recoñecer a importancia de compartir coas persoas máis necesitadas.

- **Actividades:** colectivas como confección dun mural colectivo, unidade didáctica, manifesto pola paz, canción simbólica na que se participará con todo o Centro, e actividades individuais como poesías, redaccións, decálogos, elaboración de pombas con mensaxes,..., traballar por parellas e saber respectar a quenda, ofrecemento e aceptación de correccións, traballo cooperativo co resto da clase, sensibilidade ante outro tipo de cultura e festividades, torneo de brilé “pola resolución pacífica de conflitos”, actuación como mediadores nos tempos de lecer, as propostas polos diferentes equipos de dinamización,...

✓ **Educación do consumidor**, para o consumo: o consumo está presente na nosa sociedade e na aula a cotío polo que consideramos necesario:

- Dotar aos alumnos de instrumentos de análise para o exceso de consumo de produtos innecesarios.

- Reflexionar sobre as mensaxes transmitidas a través de calquera sistema verbal e non verbal.

- Mostrar unha actitude crítica ante a compra excesiva de pezas de vestir.

- Reflexionar sobre o exceso de agasallos que adoitan solicitar na época do Nadal, aniversarios, ...

- Axudar a que descubran e dean prioridade ao “ser” sobre o “ter” como medio de felicidade persoal.

- Tomar conciencia das necesidades básicas para a vida distinguindo o necesario do superfluo.

- Aprender a disfrutar e coidar os bens que posúen ou consumen por sinxelos e cotiás que parezan, recoñecendo a súa utilidade.

- Interpretar criticamente as mensaxes publicitarias para discorrer sobre a súa veracidade e actuar libre e conscientemente ante eles.

- Actividades como: obradoiros de consumo responsable, estudo do etiquetado e roda de alimentos, fomento de “merendas” axeitadas, traer as “merendas” en bolsas de tea, concursos relacionados co tema, etc.

✓ **Educación viaria:** o coñecemento e a utilización da vía pública é, especialmente no contorno no que se sitúa o centro, ten unha grande importancia polo que debemos de

incidir moito desde a aula.

- Coñecer o contorno e as normas básicas de circulación desde a perspectiva do peón e como viaxeiro
- Reflexionar sobre a propia conduta como peón, viaxeiro e condutor (bicicleta, monopatín...).
- Respetar as normas de circulación en calquera circunstancia como medio para previr accidentes.
- Aprender a usar, disfrutar e coidar os equipamentos urbanos, medios de transporte, zonas verdes e instalacións do centro.
- Tomar consciencia dos problemas viarios e das situacións de risco ou de perigo que poidan presentarse.
- Descubrir e valorar as alternativas de ocio que nos ofrece o medio urbano e optar por aquelas que nos poidan proporcionar un maior deleite persoal.
- **Actividades:** xogos de simulación, circuítos ou recorridos xerais nos que os nenos pasen polo rol de peóns, condutor, de gardas de tráfico ou de copilotos; hábitos adecuados nas entradas e saídas no Centro e en actividades que se realicen fóra do mesmo, programas específicos coa Policía Local, tráfico, etc.

✓ **Educación para a igualdade de oportunidades entre sexos ou coeducación:** a Constitución Española comeza co dereito á igualdade sen distinción de sexos, razas ou crenzas. Sen embargo, unha parte da sociedade segue sendo machista, racista e intolerante, polo que se fai imprescindible transmitir ao alumnado este dereito da humanidade.

- Alcanzar o compromiso de evitar en calquera situación comunicativa formas, termos e expresións que denoten discriminación.
- Valorar a importancia de colaborar nas tarefas domésticas sen distinción de xénero.
- Valorar a igualdade de capacidades entre os sexos no ámbito escolar, social ou profesional.
- **Actividades:** favorécense, diariamente, actitudes de igualdade, xogos e actividades compartidos sen diferenciación de roles, sentarse na clase non clasificados por sexo, formar equipos mixtos, fomentar a cooperación e non só a competición na iniciación deportiva, orde e limpeza da clase, participación nas actividades sen diferenciación de sexos e conmemorarse o Día Internacional da Muller coa potenciación das reivindicacións dos seus dereitos ata a igualdade, xoguetes comúns, dramatizacións con personaxes de ficción permitindo cambios de identidade,...

✓ **Educación para a saúde e calidade de vida:** fomentaranse hábitos de hixiene física, mental e social que desenvolvan a autoestima e melloren a calidade de vida.

- Coñecer e comprender a necesidade dos bos hábitos e condutas relacionadas co coidado da saúde.

- Valorar a importancia de seguir unha dieta equilibrada.

- Mostrar interese por ter hábitos de hixiene correctos.

- Actividades: fomento de hábitos de hixiene corporal, alimentación, postural e de actividades físicas que redunden positivamente nunha calidade de vida dende a dobre perspectiva preventivo - formativa. Daráselle continuidade ao Programa: “Experiencia de educar para a saúde na escola”, diariamente lavado de mans Á volta do recreo, aseo co “toalliñas” á volta da clase de E.F.,...

✓ **Educación na sexualidade:** trátase, non só de coñecer os aspectos biolóxicos da sexualidade, senón informar, orientar e educar nos aspectos afectivos, emocionais e sociais, entendéndoa como unha actividade plena de comunicación entre as persoas.

- Recoñecer a importancia de demostrar os propios sentimentos e o afecto cara aos demais.

- Familiarizarse co seu propio corpo e aceptalo tal como é.

- Actividades: presentar información clara sobre o tema tendo en conta as súas demandas, ter na biblioteca libros referentes ao tema, etc.

Educación cívica e moral

- Utilizar a lingua oral e escrita como instrumento para relacionarse cos demais e chegar a acordos.

- Reflexionar sobre o uso da lingua como medio para transmitir ideas, pensamentos e opinións, respectando os xuízos e opinións alleos.

- Respectar as regras propias do intercambio comunicativo, así como a quenda de palabra dos seus compañeiros.

- Axudar e colaborar cos compañeiros e compañeiras, especialmente cos que máis o necesitan.

- Respectar as regras dos xogos presentados e aceptar a derrota ou a vitoria con deportividade.

- Valorar o traballo en equipo.

- Valorar ás persoas polo que son, non pola súa fama ou renome.

- Respectar ás persoas de calquera raza ou nacionalidade.

- Tolerancia cara a outras formas de vida como por exemplo, as formas de vestir doutros países.

- Valorar a capacidade e o esforzo das persoas.

• Actividades: a traballar diariamente na aula respectando as quendas, axudando aos compañeiros que precisan axuda, fomento da solidariedade, toma de decisión responsable e en liberdade, xogos populares nos recreos, etc.

Educación para as tecnoloxías da información e comunicación

- Mostrar curiosidade e interese por coñecer novas tecnoloxías como Internet.
- Mostrar interese polo traballo e respecto polos ultraportátiles, TDI,... do proxecto

ABALAR.

- Facer un uso axeitado das mesmas.

• Actividades: potenciarase o emprego das novas tecnoloxías promovendo a reflexión sobre o seu uso de acordo co especificado no proxecto TIC/ABALAR.

- Educación para o ocio e o tempo libre
- Comprender a importancia de distribuír os tempos non lectivos.
- Comprender e producir mensaxes orais e escritos que versen sobre temas

relacionados con este tempo, actividades,...

• Achegar ideas e posibles solucións que comporten un compromiso persoal para aproveitar axeitadamente os tempos e actividades.

- Ter un comportamento axeitado nas diferentes actividades

• Actividades: saídas durante o curso ao Auditorio de Galicia, Multiusos de Rois, cine e teatro, excursións de fin de curso, festas tradicionais coma o “O Magosto”, “Nadal” e “Entroido”, etc.